

Profil praktyczny

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: filologia

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek: Akademia Zamojska
w Zamościu

Data przeprowadzenia wizytacji: 2-3 czerwca 2025 r.

Warszawa, 2025

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	3
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	3
1.2. Informacja o przebiegu oceny	3
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	4
3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA	5
4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	6
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	6
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	15
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	29
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	38
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	42
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	47
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	49
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	51
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	56
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	59

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: prof. dr hab. Igor Borkowski, członek PKA

członkowie:

1. dr hab. Klaudia Łączyńska – ekspert PKA
2. dr Dorota Guttfeld – ekspert PKA
3. dr hab. Renata Wawrzyniak-Beszterda – ekspert PKA
4. Piotr Kulczycki – ekspert PKA ds. pracodawców
5. Magdalena Herman – ekspert PKA ds. studenckich
6. Agata Stankowska – sekretarz zespołu oceniającego

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku filologia w Akademii Zamojskiej w Zamościu przeprowadzona została z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac przyjętego uchwałą nr 500/2024 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 11 lipca 2024 r. w sprawie kierunków studiów wyznaczonych do oceny programowej w roku akademickim 2024/2025. Była to kolejna ocena kierunku filologia, wcześniej uchwałą 184/2023 z dnia 23 marca 2023 roku Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej wydało ocenę pozytywną z okresem obowiązywania skróconym do 2 lat

Wizytacja ocenianego kierunku miała miejsce w dniach 2-3 czerwca 2025 roku. Postępowanie oceniające odbyło się zgodnie z obowiązującą procedurą oceny programowej przeprowadzonej przez Polską Komisję Akredytacyjną w formie stacjonarnej. Przed rozpoczęciem wizytacji dokonano podziału obowiązków pomiędzy ekspertami zespołu oceniającego oraz w porozumieniu z koordynatorem z ramienia wizytowanej Uczelni opracowano harmonogram wizytacji. Ponadto, po uprzednim zapoznaniu się z raportem samooceny i materiałami przedłożonymi przez Uczelnię, odbyło się także spotkanie organizacyjne zespołu oceniającego, podczas którego eksperci omówili kwestie merytoryczne oraz sprawy wymagające wyjaśnienia lub doprecyzowania w trakcie wizytacji.

Wizytacja rozpoczęła się od spotkania z Władzami Uczelni, a następnie odbyły się spotkania z zespołem przygotowującym raport samooceny, ze studentami i przedstawicielami samorządu studenckiego oraz ruchu kół naukowych, nauczycielami akademickimi prowadzącymi kształcenie na ocenianym kierunku, otoczenia społeczno-gospodarczego oraz osobami odpowiedzialnymi za doskonalenie jakości kształcenia i funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia przedstawicielami. Ponadto dokonano przeglądu wybranych prac dyplomowych oraz etapowych, przeprowadzono hospitację zajęć oraz dokonano przeglądu bazy dydaktycznej. Eksperci na bieżąco wymieniali się spostrzeżeniami w zakresie oceny spełnienia kryteriów podczas spotkań zespołu oceniającego, a wszystkie zebrane informacje posłużyły do sformułowania wstępnych wniosków i spostrzeżeń, które zasygnalizowano na spotkaniu podsumowującym wizytację z Władzami Uczelni.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Nazwa kierunku studiów	filologia
Poziom studiów (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia I stopnia
Profil studiów	praktyczny
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek^{1,2}	językoznawstwo 58% (104 ECTS) literaturoznawstwo 42% (76 ECTS)
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	6 semestrów/ 180 ECTS
Wymiar praktyk zawodowych /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym	6 miesięcy / 190 godz./7 ECTS
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	-
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	licencjat
	Studia stacjonarne
Liczba studentów kierunku	60
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów³	2565 godz.
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób	98 ECTS

¹W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

² Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

³ Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

prowadzących zajęcia i studentów	
łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne	93 ECTS
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	59 ECTS

Źródło: raport samooceny

3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA

Szczegółowe kryterium oceny programowej	Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium określona przez zespół oceniający PKA ⁴ kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione
Kryterium 1. konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	Kryterium spełnione częściowo
Kryterium 2. realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	Kryterium spełnione częściowo
Kryterium 3. przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	Kryterium spełnione częściowo
Kryterium 4. kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	Kryterium spełnione częściowo
Kryterium 5. infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	Kryterium spełnione
Kryterium 6. współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	Kryterium spełnione

⁴ W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

Kryterium 7. warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	Kryterium spełnione częściowo
Kryterium 8. wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	Kryterium spełnione częściowo
Kryterium 9. publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	Kryterium spełnione częściowo
Kryterium 10. polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	Kryterium spełnione częściowo

4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Koncepcja i cele kształcenia są zgodne z misją i strategią Uczelni, przewidującymi przygotowanie absolwentów do kontynuacji kształcenia, wykorzystanie nowoczesnych technologii w procesie nauczania i przyjęcie profilu praktycznego w odpowiedzi na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego.

Kierunek filologia przyporządkowany został do dyscyplin językoznawstwo i literaturoznawstwo, przy czym językoznawstwo jest dyscypliną wiodącą. Zarówno językoznawstwo, jak i literaturoznawstwo są obecne w programie uczenia się i mają charakter podstaw teoretycznych kierunku, co uzasadnia nazwę kierunku (jednakże w dokumentacji pojawiają się niekonsekwencje związane z nazwą kierunku, co omówione zostanie w kryterium 9).

Koncepcja kształcenia na kierunku filologia o profilu praktycznym przewiduje przygotowanie absolwenta do wykonywania zawodu nauczyciela języka angielskiego, co jest spójne z przewidzianym przyporządkowaniem dyscyplinowym. Według profilu absolwenta – choć kierunek nie kształci celowo w tym zakresie – absolwent „jest również przygotowany do podjęcia pracy w sektorze edukacji prywatnej, tj. jako lektor języka angielskiego w szkołach językowych”. W zależności od modułu zajęć do wyboru (tłumaczenia lub język w biznesie) absolwent „może podjąć zatrudnienie również poza sektorem edukacji, tj. w szeroko pojętym świecie biznesu, a zwłaszcza w branży tłumaczeniowej, działach współpracy międzynarodowej firm rozmaitych branż, instytucjach kultury czy też organizacjach pozarządowych”. Tę możliwość determinuje przede wszystkim „dynamiczny i elastyczny charakter współczesnego rynku pracy” i nie są to zawody, do których podjęcia kierunek przygotowuje w sposób formalny. Oceniany kierunek jest to więc typowy kierunek nauczycielski, w ramach którego realizowane są przedmioty przypisane do bloku B (przygotowanie psychologiczno-

pedagogiczne), C (przygotowanie dydaktyczne w zakresie podstaw dydaktyki oraz emisji głosu) i D (przygotowanie dydaktyczne do nauczania języka angielskiego).

Koncepcja kształcenia na kierunku uwzględnia realizację przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela przedmiotu, które zgodnie ze standardem obejmuje przygotowanie merytoryczne (grupa zajęć A) oraz przygotowanie pedagogiczne (psychologiczno-pedagogiczne tj. grupę zajęć B oraz przygotowanie dydaktyczne do nauczania języka angielskiego - grupy zajęć C i D). Uczelnia zakłada w koncepcji kształcenia konieczność ukończenia przez swych absolwentów studiów drugiego stopnia, ale zarówno w raporcie samooceny, jak i dokumentach oraz informacjach na stronach WWW Uczelni, pojawiają się stwierdzenia nieprecyzyjne i mylące. W koncepcji kształcenia na kierunku przyjęto, że wykonywanie zawodu nauczyciela języka angielskiego możliwe jest dopiero po „po uzupełnieniu wykształcenia o studia drugiego stopnia”. Sformułowanie to nie jest jednoznaczne, ponieważ nie określa się jednoznacznie, jakie studia drugiego stopnia powinien ukończyć absolwent kierunku, aby otrzymać uprawnienia nauczycielskie. Koncepcja kształcenia odwołuje się też w sposób nieprecyzyjny i niezgodny z aktualnym stanem prawnym do przygotowania absolwentów do wykonywania zawodu nauczyciela języka angielskiego wyłącznie na II etapie edukacyjnym, w klasach IV-VIII szkoły podstawowej: „studia na kierunku filologia w zakresie filologii angielskiej przygotowują do wykonywania zawodu nauczyciela języka angielskiego w klasach IV-VIII szkoły podstawowej, przy czym uzyskanie kwalifikacji do wykonywania zawodu nauczyciela na tym etapie edukacji wymaga ukończenia studiów pierwszego i drugiego stopnia”. Oprócz wspomnianej powyżej kwestii niesprecyzowanych studiów drugiego stopnia, wymaganych jako kontynuacja przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela, stwierdzenie to jest niezgodne z obowiązującymi regulacjami dotyczącymi kwalifikacji szczegółowych wymaganych od nauczycieli w Rozporządzeniu MEN: kwalifikacje do nauczania przedmiotu są jednolite, obejmują zarówno kształcenie w szkole podstawowej, jak i ponadpodstawowej.

W koncepcji kształcenia, która mówi o znajomości nowoczesnych strategii i metod dydaktycznych oraz technologii w nauczaniu języków obcych został uwzględniony postęp w obszarze działalności zawodowej właściwym dla kierunku.

Koncepcja kształcenia zakłada współpracę z interesariuszami zewnętrznymi i wewnętrznymi, co ma zapewnić możliwości współpracy międzynarodowej, uwzględnienia w programie kształcenia potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego, a także postępu w obszarach działalności zawodowej nauczyciela języka angielskiego, w tym udziału nowoczesnych technologii w nauczaniu języków obcych. Jednak powyższe nieścisłości w koncepcji kształcenia w zakresie wymogów związanych z uzupełnieniem wykształcenia i w zakresie kwalifikacji (wyłącznie II etap edukacji) sprawiają, że koncepcja nie zapewnia w pełni prawidłowego sprofilowania tej współpracy, ponieważ właściwymi partnerami dla kierunku powinny być nie tylko jednostki prowadzące kształcenie na II etapie edukacji. Ponadto współpraca powinna obejmować także uczelnie wyższe prowadzące kształcenie w zakresie filologii angielskiej na studiach II stopnia.

Koncepcja i cele kształcenia zostały określone we współpracy z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi. Wynikiem konsultacji z pracownikami było między innymi zachowanie modułów do wyboru poświęconych zajęciom tłumaczeniowym i językowi biznesu, a konsultacji ze studentami i pracownikami – zastąpienie zajęć *technologia informacyjna* zajęciami *technologia informacyjna w nauczaniu języka angielskiego*.

Koncepcja kształcenia na kierunku nie uwzględnia nauczania i uczenia się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Ogólne efekty uczenia się są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz profilem praktycznym ocenianego kierunku. Ogólne efekty powiązane z charakterystykami WG odnoszą się do obu dyscyplin, do których przyporządkowany jest kierunek. Przykładowo: efekt K_W01, „zna i rozumie w zaawansowanym stopniu wybrane fakty, obiekty i zjawiska oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z dyscypliny językoznawstwo”, analogiczny efekt sformułowano dla dyscypliny literaturoznawstwo (K_W06); oraz efekt K_W05- „zna i rozumie zastosowania praktyczne zaawansowanej wiedzy o wybranych zagadnieniach językoznawstwa w działalności zawodowej nauczyciela języka angielskiego na II etapie edukacji” i analogiczny efekt dla dyscypliny literaturoznawstwo (K_W07). Odniesienia do innych dyscyplin (w zakresie kultury i historii krajów anglojęzycznych) mają charakter kontekstowy.

Efekty uczenia się powiązane z charakterystykami o kodzie WG odnoszą się prawidłowo do wiedzy zaawansowanej. Zostały prawidłowo powiązane z odpowiednimi, pojedynczymi charakterystykami i uwzględniają pełen zakres kompetencji określonych w PRK. Podobnie efekty dla zajęć zostały prawidłowo i czytelnie powiązane z efektami ogólnymi określonymi dla kierunku. Natomiast efekty uczenia się dla zajęć nie zostały w pełni (a w niektórych przypadkach w ogóle) uszczegółowione dla poszczególnych zajęć w stosunku do efektów ogólnych. Na przykład efekty dla zajęć *wstęp do językoznawstwa* to m.in. [zna i rozumie] „P_W01 teorie, metodologię i terminologię właściwe dla językoznawstwa. (K_W01)”, „P_W02 zależności pomiędzy różnymi zjawiskami językowymi (K_W01)”, co nie precyzuje teorii ani typów zjawisk. Podobnie efekty dla zajęć *specjalizacyjnych (językoznawstwo)*, które przewidują, że student zna „w zaawansowanym stopniu metody badawcze właściwe dla językoznawstwa oraz terminologię językoznawczą. (K_W01)” i „P_W02 zastosowania praktyczne zaawansowanej wiedzy językoznawczej w działalności zawodowej nauczyciela języka angielskiego na II etapie edukacji. (K_W05)”, a więc są praktycznie tożsame z brzmieniem cytowanych już efektów ogólnych. Inny przykładem mogą być efekty dla *seminarium dyplomowego (językoznawstwo)*, które przewidują m.in., że student zna i rozumie „w zaawansowanym stopniu wybrane problemy z dyscypliny językoznawstwo oraz ich wzajemne powiązania, a także metody badawcze i terminologię językoznawczą. (K_W01)”, „P_W02 zastosowania praktyczne zaawansowanej wiedzy językoznawczej w działalności zawodowej nauczyciela języka angielskiego na II etapie edukacji. (K_W05)”, a także potrafi „P_U02 wykorzystywać wiedzę językoznawczą do wykonywania zadań praktycznych jako nauczyciel języka angielskiego na II etapie edukacji. K_U02”, są niemal identycznie jak efekty ogólne dla kierunku. W niektórych przypadkach brzmienie efektów ogólnych i efektów dla zajęć zostaje dosłownie powtórzone; tak jest na przykład w przypadku zajęć *język i kultura* (efekty P_W01, P_W02, P_W03 o brzmieniu identycznym jak efekty ogólne K_W02, K_W03, K_W04) co oznacza to, że nie zostają zdefiniowane np. „wybrane specjalistyczne warianty” i „wybrane specjalistyczne odmiany języka angielskiego”, czy „wybrane zjawiska historyczne związane z rozwojem języka”, których mają dotyczyć zajęcia.

Ze względu na niewielki (lub czasami żaden) stopień uszczegółowienia efektów dla zajęć w stosunku do efektów ogólnych, efekty dla zajęć niekiedy powtarzają się między różnymi zajęciami. Na przykład efekt przewidujący, że student potrafi „komunikować się ze specjalistami w zakresie językoznawstwa używając odpowiedniej terminologii językoznawczej” sformułowano identycznie dla zajęć

seminarium dyplomowe (językoznawstwo) i *zajęcia specjalizacyjne (językoznawstwo)*, a zajęciom *językoznawstwo praktyczne B* przypisano niemal identyczny efekt („komunikować się (w formie ustnej lub pisemnej) ze specjalistami z językoznawstwa z użyciem specjalistycznej terminologii”). W przypadku *seminarium dyplomowego* i zajęć *zajęcia specjalizacyjne*, sylabus zauważa wprost, że „następujące efekty są również realizowane w ramach przedmiotu *praca dyplomowa*”, po czym następuje wyliczenie symboli prawie wszystkich efektów przewidzianych dla tych zajęć.

Powtórzenia tych samych efektów dotyczą też różnych semestrów zajęć. Dla niektórych zajęć stworzono pojedyncze sylabusy obejmujące kilka semestrów, co sugeruje, że te same efekty dla zajęć są weryfikowane wielokrotnie. Tak jest w przypadku zajęć *komunikowanie w biznesie* - semestry 4 i 5, *zajęcia specjalizacyjne (językoznawstwo)* - 4-6, *zajęcia specjalizacyjne (literaturoznawstwo)* - 4-6, *seminarium dyplomowe (językoznawstwo)* - 4-6, *seminarium dyplomowe (literaturoznawstwo)* - 4-6, *lektorat języka niemieckiego* - 1-4, *lektorat języka rosyjskiego* - 1-4.

W związku ze wskazanym powyżej problemem nikłej szczegółowości i powtarzalności niektórych efektów dla zajęć, nie są one w pełni specyficzne i zazwyczaj nie zapewniają odniesień do aktualnego stanu wiedzy w dyscyplinach akademickich oraz działalności zawodowej nauczyciela.

Efekty ogólne i dla zajęć uwzględniają umiejętności komunikowania się w języku obcym: angielskim jako języku specjalności na docelowym poziomie C1 ESOKJ oraz innym języku obcym nauczany w ramach lektoratów (obecnie oferowane są niemiecki lub rosyjski) na docelowym poziomie B2.

Efekty ogólne i dla zajęć, choć zazwyczaj sformułowane w sposób dość ogólnikowy, konsekwentnie wskazują na zastosowania wiedzy i obejmują umiejętności praktyczne związane z zawodem nauczyciela (powtarzając za każdym razem, że chodzi wyłącznie o II etap edukacji).

Efekty ogólne i dla zajęć są możliwe do osiągnięcia, ale efekty dla zajęć - w związku z powtórzeniami tych samych efektów w różnych semestrach zajęć i ogólnikowym brzmieniem niektórych efektów - nie w pełni pozwalają na stworzenie efektywnego systemu weryfikacji progresji wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych studenta.

Jeden z efektów ogólnych, K_W11, został sformułowany w sposób niejasny, ponieważ przewiduje, że student zna „wybrane struktury gramatyczne i słownictwo z dwóch języków obcych na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego”. Odniesienie do „dwóch języków” można odnieść do języka lektoratów i języka angielskiego, podczas gdy o tym drugim mówi już efekt K_W12, według którego absolwent zna „struktury gramatyczne, słownictwo i wymowę języka angielskiego na docelowym poziomie C1 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego”. Treść efektu K_W11 zawierałaby się więc częściowo w efekcie K_W12. Według wyjaśnień Uczelni chodzi tu jednak nie o dwa języki, ale o drugi wybrany język obcy.

W niektórych przypadkach efekty dla zajęć mają nadmiernie rozbudowane treści, co utrudnia stworzenie systemu ich weryfikacji. Na przykład: dla zajęć *praktyczna nauka języka angielskiego - czytanie i konwersacje* sformułowano efekty o bardzo rozbudowanej treści, m. in. wymagające, by prowadzący zajęcia zweryfikował, czy student zna „słownictwo dotyczące kluczowych problemów współczesności, a w szczególności słownictwo związane ze środowiskiem naturalnym, relacjami międzyludzkimi, przestępczością, edukacją, pracą i świadomością podstawowych zjawisk z zakresu

finansów, a także strategię i funkcję komunikacyjną tworzonych wypowiedzi ustnych oraz czytanych tekstów przewidziane w programie studiów na poziomie A2+/B1 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego”, a także czy student tę „wiedzę z zakresu problematyki i słownictwa sprecyzowanych w P_W01 i P_W02 oraz znajomość strategii rozwiązywania zadań dotyczących czytania ze zrozumieniem różnego rodzaju tekstów, jak i tworzenia wypowiedzi ustnych na wymaganym na pierwszym roku studiów poziomie A2+/B1 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego zastosować w praktyce związanej z wykonywaniem zawodu nauczyciela języka angielskiego na II etapie edukacji”. Weryfikacja jednego tylko efektu wymaga więc nie tylko oceny dwóch sprawności językowych (czytania i mówienia), ale też znajomości słownictwa z kilku obszernych dziedzin, znajomości strategii i funkcji językowych tekstu mówionego i pisanego oraz strategii rozwiązywania zadań, a następnie weryfikacji wiedzy o wdrożeniu każdego z tych aspektów w praktyce nauczycielskiej. Odniesienie w treści efektu do treści innych efektów (P_W01 i P_W02) dodatkowo utrudnia oszacowanie czy efekt został osiągnięty. Następnie jeden z kolejnych efektów (jest ich dla zajęć w sumie 8) nakazuje prowadzącemu zweryfikować, czy student potrafi „stale rozwijać swoje kompetencje językowe w zakresie słownictwa, czytania ze zrozumieniem i komunikacji ustnej w języku angielskim. Jest uwrażliwiony na i świadomy zmian zachodzących w języku, między innymi powstawaniu nowego rodzaju tekstów lub sposobów wypowiedzi, który to język ulega dynamicznym procesom modyfikacji m. in. w sferze leksykalnej oraz rejestrowej pod wpływem zmieniających się czasów i wydarzeń, potrafi dostrzec i zrozumieć te zmiany a także je wyjaśnić i być gotowym wykorzystać je umiejętnie w przyszłej pracy zawodowej”. Stopień złożoności tego typu efektów nie sprzyja stworzeniu efektywnego systemu ich weryfikacji. Rekomenduje się zapewnienie prawidłowego sformułowania efektów, których brzmienie jest nadmiernie złożone i nie pozwala na praktyczną weryfikację wszystkich aspektów danego efektu.

Uczelnia przyjęła dla programu studiów pełen zakres ogólnych efektów uczenia się określonych w standardzie dla kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela przedmiotu. Katalog ogólnych efektów uczenia się zaczerpniętych ze standardu nie jest jednak w żaden sposób powiązany z katalogiem efektów uczenia się (w nazewnictwie Uczelni – kierunkowych) odniesionych do uniwersalnych charakterystyk pierwszego stopnia i charakterystyk drugiego stopnia PRK, a koncepcja kształcenia na kierunku jest ściśle powiązana z przygotowaniem studentów do wykonywania zawodu nauczyciela języka angielskiego, co oznacza, że ogólne efekty uczenia się określone w standardzie stanowią efekty obowiązkowe, a nie do wyboru przez studentów. Rekomenduje się uwzględnienie w programie studiów ogólnych efektów uczenia się służących realizacji standardu w sposób odzwierciedlający przyjętą koncepcję kształcenia, zgodnie z którą kształcenie przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela nie stanowi specjalności do wyboru, ale jest obligatoryjne, aby ukończyć studia na kierunku.

Program studiów zawiera szczegółowe efekty uczenia się określone w standardzie dla grupy zajęć B, C i D, ale sposób ich implementowania do programu studiów cechują różnego rodzaju usterki:

1. szczegółowe efekty uczenia się ujęte w programie studiów nie wyczerpują wszystkich szczegółowych efektów uczenia się założonych w standardzie dla grupy zajęć D. Zgodnie z przyjętą przez Uczelnię koncepcją kształcenia oraz informacjami uzyskanymi przez zespół oceniający w trakcie wizytacji, grupy zajęć określone w standardzie w całości są ukierunkowane na przygotowanie do wykonywania zawodu nauczyciela na drugim etapie edukacji (klasy IV-VIII szkoły podstawowej). To oznacza, że w programie grupy zajęć D powinny zostać ujęte wszystkie

szczegółowe efekty uczenia się określone dla tej grupy w standardzie, choć odniesione do II etapu edukacyjnego. W programie studiów nie zostały ujęte następujące szczegółowe efekty uczenia się przyjęte w standardzie dla grupy zajęć D:

- D.1.W7. organizację pracy w klasie szkolnej i grupach: potrzebę indywidualizacji nauczania, zagadnienie nauczania interdyscyplinarnego, formy pracy specyficzne dla danego przedmiotu lub rodzaju zajęć: wycieczki, zajęcia terenowe i laboratoryjne, doświadczenia i konkursy oraz zagadnienia związane z pracą domową;
 - D.1.W11. egzaminy kończące etap edukacyjny i sposoby konstruowania testów, sprawdzianów oraz innych narzędzi przydatnych w procesie oceniania uczniów w ramach nauczanego przedmiotu;
 - D.1.W12 diagnozę wstępną grupy uczniowskiej i każdego ucznia w kontekście nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć oraz sposoby wspomagania rozwoju poznawczego uczniów; potrzebę kształtowania pojęć, postaw, umiejętności praktycznych, w tym rozwiązywania problemów, i wykorzystywania wiedzy; metody i techniki skutecznego uczenia się; metody strukturyzacji wiedzy oraz konieczność powtarzania i utrwalania wiedzy i umiejętności;
 - D.1.U6. podejmować skuteczną współpracę w procesie dydaktycznym z rodzicami lub opiekunami uczniów, pracownikami szkoły i środowiskiem pozaszkolnym;
 - D.1.K6. budowania systemu wartości i rozwijania postaw etycznych uczniów oraz kształtowania ich kompetencji komunikacyjnych i nawyków kulturalnych;
2. szczegółowe efekty uczenia się określone w standardzie dla przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela przedmiotu zostały zmodyfikowane poprzez:
- a) usunięcie fragmentu efektu np.:
- D1.W4. kompetencje merytoryczne, dydaktyczne i wychowawcze nauczyciela, w tym potrzebę zawodowego rozwoju, także z wykorzystaniem technologii informacyjno-komunikacyjnej, oraz dostosowywania sposobu komunikowania się do poziomu rozwoju uczniów i stymulowania aktywności poznawczej uczniów, w tym kreowania sytuacji dydaktycznych; znaczenie autorytetu nauczyciela oraz zasady interakcji ucznia i nauczyciela w toku lekcji; moderowanie interakcji między uczniami; rolę nauczyciela jako popularyzatora wiedzy oraz znaczenie współpracy nauczyciela w procesie dydaktycznym z rodzicami lub opiekunami uczniów, pracownikami szkoły i środowiskiem pozaszkolnym;
 - D1.W5. konwencjonalne i niekonwencjonalne metody nauczania, w tym metody aktywizujące i metodę projektów, proces uczenia się przez działanie, odkrywanie lub dociekanie naukowe oraz pracę badawczą ucznia, a także zasady doboru metod nauczania typowych dla danego przedmiotu lub rodzaju zajęć;
- b) przeformułowanie treści efektu np.:
- P_W.01 rozwój człowieka w aspekcie biologicznym i psychicznym (B.1.W2.)
 - P_W.02 prawidłowości rozwoju w różnych sferach charakterystyczne dla okresu późnego dzieciństwa i adolescencji (B.1.W2.)
 - P_W.03 specyfikę funkcjonowania dzieci i adolescentów w kontekście prawidłowości i nieprawidłowości rozwojowych (zaburzenia podstawowych procesów psychicznych, dysharmonie i zaburzenia rozwojowe, zaburzenia zachowania, zagadnienia nieśmiałości i nadpobudliwości, zaburzeń funkcjonowania w okresie dorastania, zaburzenia nastroju) (B.1.W2.)

- P_K.1 ciągłego rozwoju osobistego i dokształcania się zawodowego (B.1.K1.)
- c) uzupełnienie treści efektu, np.:
 - P_U02 rozpoznawać bariery i trudności uczniów w procesie uczenia się (w kontekście psychologii rozwoju) (B.1.U5.)
 - P_K02 wykorzystania zdobytej wiedzy z zakresu rozwoju ucznia w okresie późnego dzieciństwa i adolescencji do analizy zdarzeń pedagogicznych (B.1.K2.).

Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione w uchwale nr 184/2023 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 23 marca 2023 r. w sprawie oceny programowej na kierunku filologia prowadzonego w Akademii Zamojskiej na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia	Ocena realizacji zalecenia (zalecenie zrealizowane / zalecenie niezrealizowane)
1.	Zaleca się sformułowanie efektów uczenia się w sposób zgodny z przyporządkowaniem kierunku do dyscyplin naukowych, z zachowaniem zróżnicowania między dyscyplinami stanowiącymi podstawy teoretyczne kierunku i dyscyplinami kontekstowymi.	W efektach zawarte są czytelne odniesienia do dwóch dyscyplin: językoznawstwo i literaturoznawstwo.	Zalecenie zrealizowane
2.	Zaleca się sformułowanie efektów uczenia się w sposób odzwierciedlający wiodącą rolę dyscypliny naukowej językoznawstwo.	Efekty K_W01 – K_W05 oraz K_U01 – K_U05 odzwierciedlają wiodącą rolę językoznawstwa jako głównej podstawy teoretycznej kierunku.	Zalecenie zrealizowane
3.	Zaleca się sformułowanie efektów uczenia się w sposób nieutożsamiający strukturalnej wiedzy językoznawczej z operacyjną wiedzą językową.	Efekty dotyczące operacyjnej wiedzy językowej są czytelnie oddzielone od efektów powiązanych z charakterystyką o kodzie WG.	Zalecenie zrealizowane

4.	Zaleca się sformułowanie efektów uczenia w sposób odzwierciedlający poprawnie zdefiniowaną znajomość praktycznych zastosowań praktycznych wiedzy językoznawczej.	Efekty poprawnie mówią o zastosowaniach wiedzy i umiejętności w nauczycielskiej praktyce zawodowej.	Zalecenie zrealizowane
5.	Zaleca się podjąć działania naprawcze zapobiegające występowaniu nieprawidłowości, które stały się podstawą do sformułowania powyższych zaleceń.	Usunięto wskazane nieprawidłowości	Zalecenie zrealizowane

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Koncepcja i cele kształcenia są zgodne ze strategią uczelni i mieszczą się dyscyplinach językoznawstwo i literaturoznawstwo, do których kierunek jest przyporządkowany. Uwzględniają postęp w obszarach działalności zawodowej nauczyciela. Koncepcja kształcenia nie jest w pełni zorientowana na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego i zawodowego rynku pracy, ponieważ zawiera nieprecyzyjne określenia odnoszące się do regulowanego zawodu nauczyciela, które z jednej strony nie gwarantowałyby w praktyce absolwentom uzyskania docelowych kwalifikacji (ze względu na niedookreślenie sposobu ich uzupełnienia), a z drugiej niezgodnie ze stanem prawnym zawężają te kwalifikacje (wyłącznie do II etapu edukacyjnego).

Efekty uczenia się są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz dyscyplinami językoznawstwo i literaturoznawstwo, do których jest przyporządkowany kierunek. Efekty ogólne są zgodne z odpowiednim poziomem PRK i zasadniczo (z wyjątkiem jednego niejednoznacznie sformułowanego efektu) opisują w sposób trafny, specyficzny, realistyczny i pozwalający na stworzenie systemu weryfikacji, wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne osiąganę przez studentów, a także odpowiadają profilowi praktycznemu. Efekty dla zajęć w licznych przypadkach nie zostały prawidłowo uszczegółowione, co skutkuje brakiem ich specyficzności, powtórzeniami i nieodzwierciedlaniem przez nie progresji wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych studenta, a także nie zapewnia możliwości stworzenia efektywnego systemu ich weryfikacji. W niektórych przypadkach stworzenie takiego systemu utrudnia również nadmierny stopień złożoności efektów dla zajęć.

Efekty uczenia się w zakresie przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela zawierają pełny zakres ogólnych efektów uczenia się zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, ale ich sposób implementacji w efektach szczegółowych dla zajęć nie jest w pełni prawidłowy.

Program studiów zawiera pełen zakres ogólnych efektów uczenia się określonych w standardzie kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, nie zawiera jednak pełnego katalogu szczegółowych efektów uczenia się przewidzianych standardem. Usterki w zakresie szczegółowych efektów uczenia się dotyczą grupy zajęć B (przygotowanie psychologiczno-pedagogiczne) i D. (przygotowanie dydaktyczne do nauczania przedmiotu tj. języka angielskiego).

Sformułowane poniżej rekomendacje nie mają wpływu na ocenę kryterium. Propozycja oceny kryterium spełnione częściowo wynika z nieprawidłowości dotyczących:

1. nieprecyzyjnego sformułowania w koncepcji kształcenia, dotyczącego konieczności odbycia przez absolwenta studiów II stopnia (bez wskazania ich zakresu), niezbędnego do uzyskania kwalifikacji do wykonywania zawodu nauczyciela;
2. ogólnikowych efektów dla zajęć, o brzmieniu identycznym lub niemal identycznym jak brzmienie ogólnych efektów uczenia dla kierunku,
3. niezapewnienia specyficzności efektów dla zajęć i nieodzwierciedlania przez nie progresji wiedzy, umiejętności i kompetencji studenta ze względu na powtórzenia podobnych lub tych samych efektów pomiędzy różnymi zajęciami i semestrami tych samych zajęć;
4. niezapewnienia w treści niektórych efektów dla zajęć odniesień do stanu wiedzy w dyscyplinach naukowych językoznawstwo i literaturoznawstwo oraz stanu praktyki w działalności zawodowej nauczyciela;
5. niejednoznacznego brzmienia efektu ogólnego K_W11, który wbrew intencjom wskazuje na dwa języki obce, zamiast na drugi język obcy nauczany w ramach lektoratów,
6. niezapewnienia pełnej zgodności szczegółowych efektów się dla zajęć służących realizacji standardu ze szczegółowymi efektami uczenia się określonymi dla grup zajęć w standardzie kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Rekomendacje

1. Rekomenduje się uwzględnienie w koncepcji kształcenia (w zakresie kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela) rozwiązań programowych wybranych uczelni regionu, w których absolwenci ocenianego kierunku będą mogli uzupełnić studia II stopnia, które umożliwią im uzyskanie kwalifikacji do nauczania języka angielskiego w szkole.
2. Rekomenduje się zapewnienie prawidłowego sformułowania efektów, których brzmienie jest nadmiernie złożone i nie pozwala na praktyczną weryfikację wszystkich aspektów danego efektu.
3. Rekomenduje się uwzględnienie w programie studiów ogólnych efektów uczenia się służących realizacji standardu w sposób odzwierciedlający przyjętą przez Uczelnię koncepcję kształcenia, zgodnie z którą kształcenie przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela nie stanowi specjalności do wyboru, ale jest obligatoryjne, aby ukończyć studia na kierunku.

Zalecenia

1. Zaleca się doprecyzowanie w koncepcji kształcenia opisu kierunku studiów drugiego stopnia, który ukończyć musi absolwent ocenianego kierunku, aby zrealizować przygotowanie do wykonywania zawodu nauczyciela języka angielskiego zgodne ze standardem oraz wymaganiami oświatowego rynku pracy.
2. Zaleca się uszczegółowienie efektów dla zajęć zbytnio zbliżonych do brzmienia efektów ogólnych dla kierunku lub z nimi tożsamy.
3. Zaleca się eliminację powtórzeń efektów dla zajęć pomiędzy różnymi zajęciami i semestrami tych samych zajęć.
4. Zaleca się zapewnienie w treści efektów dla zajęć konkretnych odniesień do stanu wiedzy w dyscyplinach naukowych językoznawstwo i literaturoznawstwo oraz stanu praktyki w działalności zawodowej nauczyciela.
5. Zaleca się ujednoznacznienie brzmienia efektu ogólnego K_W11, aby jasno wskazywał, czy dotyczy języka angielskiego, czy języka lub języków nauczanych w ramach lektoratów.
6. Zaleca się, aby szczegółowe efekty uczenia się przyjęte dla zajęć służących realizacji standardu były takie same, jak szczegółowe efekty uczenia się określone dla grup zajęć w standardzie kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Treści programowe nie są w pełni zgodne z efektami uczenia się, a zatem nie w pełni zapewniają osiągnięcie przez studenta założonej wiedzy i umiejętności praktycznych. Problem ten dotyczy pracy dyplomowej (ujętej osobno w programie nauczania) oraz zajęć kształtujących umiejętności praktyczne i w związku z tym realizujących również (albo przede wszystkim) efekty związane z zastosowaniem wiedzy i umiejętności w praktyce nauczyciela.

Pracy dyplomowej, ujętej osobno w programie nauczania, przypisano pulę punktów ECTS, punkty ECTS za godziny z bezpośrednim udziałem prowadzącego i studentów (choć nieujęte w harmonogramie zajęć), a także efekty uczenia się (dublujące się z seminarium dyplomowym i zajęciami specjalizacyjnymi), ale nie stworzono sylabusu ani nie przypisano żadnych treści kształcenia, ani metod weryfikacji efektów uczenia się. Status pracy studenta nad pracą dyplomową jest zatem niejasny: jeżeli odbywa się w ramach osobnych zajęć, to nie wyodrębniono dla nich specyficznych treści, efektów i metod weryfikacji, jeżeli zaś jest to praca własna w ramach seminarium dyplomowego, to powinna być włączona całkowicie w jego obręb, również przy określeniu specyficznych efektów uczenia się i treści kształcenia.

W przypadku zajęć realizujących kształcenie umiejętności praktycznych opisy treści programowych odpowiadającym efektom wymagającym wykonywania czynności praktycznych sformułowane są zazwyczaj ogólnikowo. Jako treści kształcenia sylabusy wskazują na metody dydaktyczne czy typy zadań realizowanych przez studentów, ale nie ich tematykę prowadzącą do osiągnięcia założonych efektów. Na przykład zajęcia *praktyczna nauka języka angielskiego - czytanie i konwersacje* realizują m.in. efekty student potrafi uzyskać „wiedzę z zakresu problematyki i słownictwa (...) oraz znajomość strategii rozwiązywania zadań (...) zastosować w praktyce związanej z wykonywaniem

zawodu nauczyciela języka angielskiego na II etapie edukacji” (P_U01), a także „planować i przeprowadzać zadania indywidualne i zespołowe” (P_U04). Natomiast treści zajęć nie wyliczają ani typów tych zastosowań praktycznych, ani typów tych zadań indywidualnych i zespołowych, faz czy zasad ich planowania, jakie student powinien opanować. Zamiast tego sylabus pod nagłówkiem „treści programowe” określa jedynie, że w ramach zajęć będą miały miejsce „zadania symulacyjne” oraz testy i tłumaczy ich cele, a poza tym wylicza grupy słownictwa, które ma stanowić obiekt ćwiczeń i tematy z podręcznika, który je wprowadza, np. „Climate, Environment and Eco Lifestyle, Personality, Love and Family Life, Misbehaviour, Discipline and Crime, School, Education and Achievement”. Również literatura dla zajęć nie zawiera pozycji metodycznych, a jedynie podręczniki do nauki języka.

Podobne niedostosowanie treści i szczegółowości ich opisu do efektów zajęć można zauważyć na przykład w sylabusie zajęć *literatura amerykańska*. Te zajęcia również mają częściowo realizować kształcenie umiejętności praktycznych i w związku z tym student ma nie tylko poznać „w zaawansowanym stopniu wybrane fakty, utwory, twórców i zjawiska związane z literaturą amerykańską okresu od połowy XVII wieku do wojny secesyjnej, a także płaszczyzny interpretacyjne i ich związek z podłożem historycznym i kulturowym” (P_W01), ale również „zastosowania praktyczne w/w wiedzy (P_W01) w stopniu dostosowanym do umiejętności i potrzeb uczniów w działalności zawodowej nauczyciela języka angielskiego na II etapie edukacji” oraz umiejętność „wykorzystywania wiedzy literaturoznawczej literatury amerykańskiej okresu od połowy XVII wieku do wojny secesyjnej w stopniu dostosowanym do umiejętności i potrzeb uczniów w sposób odpowiedzialny i w zgodzie z etyką zawodową nauczyciela języka angielskiego na II etapie edukacji”. Tymczasem treści zajęć określone w sylabusie nie zawierają listy „płaszczyzn interpretacyjnych”, ich cech, kryteriów doboru, typów zastosowań wiedzy literaturoznawczej w praktyce nauczyciela, sposobów dostosowania zagadnień do możliwości uczniów czy problemów z tym związanych, a jedynie ogólne stwierdzenia, na przykład, że „omówienie w/w utworów obejmuje interpretację i odniesienia do adekwatnych teorii literaturoznawczych” (bez ich wskazania), a jednym z zastosowań literaturoznawstwa jest „krzewienie wiedzy o literaturze na lekcjach języka angielskiego wśród uczniów klas IV-VIII” (bez wskazania, co dokładnie uczą się robić studenci). Zamiast tego na liści treści programowych dla tych zajęć dominują tytuły utworów i nazwiska ich autorów, mimo że efekty uczenia się wymagałyby nie tyle wskazywania konkretnych utworów, ile teorii i metodologii literaturoznawstwa oraz problematyki ich zastosowań dydaktycznych, jakie pozna student, a więc na tym powinien skupić się opis treści w sylabusie. Pozytywnym przykładem czytelnego przedstawienia treści dla zajęć obejmujących zastosowania dydaktyczne wiedzy i umiejętności mogą być treści dla zajęć *gramatyka opisowa*, obejmujące m.in. „Tips for Teaching Pronunciation, EFL materials for teaching pronunciation, Learning and teaching vowel sounds, EFL classroom simulations (teaching pronunciation of vowels)”.

Treści programowe w dyscyplinie językoznawstwo umożliwiają studentom osiągnięcie efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, w tym uzyskanie wiedzy odpowiadającej charakterystykom PRK o kodzie WG, natomiast nie w pełni ma to miejsce w przypadku dyscypliny literaturoznawstwo.

Treści programowe uwzględniają zaawansowaną wiedzę z dyscypliny językoznawstwo, przede wszystkim w ramach wykładu *wstęp do językoznawstwa*. Obejmują: pochodzenie i cechy języka,

zmiany w języku, neurologiczne podstawy języka, podstawowe pojęcia gramatyczne, akwizycję języka, analizę dyskursu i elementy historii języka angielskiego. Zajęcia wybieralne z zakresu językoznawstwa obejmują m.in. językowe mechanizmy humoru, odmiany regionalne, specjalistyczne i rejestry języka, uwarunkowania kulturowe i kompetencje międzykulturowe w komunikacji. W niektórych przypadkach opisy treści są raczej zdawkowe: na przykład w ramach zajęć *język i kultura* student ma m.in. poznać „w zaawansowanym stopniu wybrane współczesne odmiany języka angielskiego” i „wybrane specjalistyczne warianty języka angielskiego”, ale treści nie wskazują konkretnych odmian i wariantów języka, a jedynie pośrednio na podstawie treści „Język jako wyznacznik tożsamości społecznej. Społeczno-kulturowe aspekty użycia języka” można się domyślać, że chodzi o socjolekty. W przypadku literaturoznawstwa, co ilustruje przytoczony powyżej przykład treści dla zajęć *literatura amerykańska*, opis treści w znacznej mierze koncentruje się na historii literatury anglojęzycznej, nie są więc one kompleksowe, koncentrują się na faktografii, a bardziej szczegółowe treści, które - jak wynika z tematów przygotowywanych na kierunku prac - są realnie omawiane w ramach *seminarium dyplomowego (literaturoznawstwo)*, takie jak pojęcie krytyki ekologicznej, nie pojawiają się w sylabusach. Rekomenduje się uwydatnienie w opisie treści nauczania konkretnych pojęć, teorii i metod językoznawczych i literaturoznawczych.

Treści programowe obejmują zagadnienia związane z aktualnym stanem wiedzy w dyscyplinie językoznawstwo (z naciskiem na glottodydaktykę) i praktyki nauczania języków obcych. Przykłady takich treści to: prowadzenie interaktywnych lekcji języka angielskiego z wykorzystaniem platform e-learningowych, wykorzystanie korpusów językowych do tworzenia materiałów dydaktycznych, sztuczna inteligencja (chatboty) jako narzędzie wspomagające uczenie się języka (w ramach zajęć *technologia informacyjna w nauczaniu języka angielskiego*); rodzaje testów językowych, etapy i komponenty procesu tworzenia testów, typy zadań testowych, kryteria poprawności testu językowego. Analiza zadań i testów, banki zadań, wykorzystanie technologii w testowaniu (w ramach zajęć *dydaktyka języka angielskiego na II etapie edukacji*); współczesna etnolingwistyka, język a płeć, komunikacja międzykulturowa w edukacji i miejscu pracy, język reklamy, cytowanie źródeł w stylu APA oraz wykorzystanie w tym celu programów komputerowych (np. Mendeley, EndNote) (w ramach zajęć *specjalizacyjnych*); procedury postępowania w przypadku zagrożenia dzieci i młodzieży, organizacja pracy z uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych, cyberprzemoc (w ramach zajęć *pedagogika ogólna*).

Z omówionymi powyżej zastrzeżeniami co do przewagi historii literatury w ramach literaturoznawstwa, kosztem innych treści literaturoznawczych, treści programowe są zasadniczo kompleksowe. Z omówionym powyżej zastrzeżeniem co do zdawkowego i niepełnego opisu treści dla zajęć kształtujących umiejętności praktyczne, są także specyficzne dla zajęć oraz pozwalają one na realizację założonych efektów uczenia się.

Treści programowe uwzględnione w kartach zajęć z grup zajęć ze standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (tj. B. Przygotowanie psychologiczno-pedagogiczne, C. Podstawy dydaktyki i emisja głosu oraz D. Przygotowanie dydaktyczne do nauczania pierwszego przedmiotu), choć zasadniczo prowadzą do osiągania szczegółowych efektów uczenia się określonych dla tych zajęć w standardzie, to jednak nie zapewniają tego w pełnym zakresie. Szczególnie w przypadku grupy zajęć B niektóre treści programowe nie odnoszą się do szczegółowych efektów uczenia się założonych dla zajęć. Usterki mają różny charakter:

- 1) treści programowe wykraczają poza szczegółowe efekty uczenia się określone dla zajęć:
 - a) *pedagogika ogólna* (15 godz. wykłady, 30 godz. zajęcia praktyczne): przedmiot i zadania pedagogiki; subdyscypliny pedagogiki: kryteria klasyfikacji i obszar praktyki edukacyjnej, pedagogika i nauki z nią współdziałające;
 - b) *podstawy dydaktyki* (30 godz. wykłady): rozwój dydaktyki – systemy dydaktyczne; edukacja zdalna - szanse i zagrożenia;
 - c) *psychologia rozwoju na II etapie edukacji* (15 godz. wykłady, 30 godz. zajęcia praktyczne): badanie rozwoju psychicznego człowieka, niepełnosprawność intelektualna;
- 2) treści programowe są niepoprawnie sformułowane:
 - a) *pedagogika ogólna* (15 godz. wykłady, 30 godz. zajęcia praktyczne): metody badań pedagogicznych – szczegółowe efekty uczenia się odnoszą się do metod stosowanych w diagnostyce nauczycielskiej a nie do badań pedagogicznych;
- 3) treści programowe odnoszą się do szczegółowych efektów uczenia się innej grupy zajęć:
 - a) *pedagogika ogólna* (15 godz. wykłady, 30 godz. zajęcia praktyczne) - treści programowe powiązane z efektami szczegółowymi określonymi dla grupy zajęć C, a nie B, do której zajęcia są przypisane: proces kształcenia i jego uwarunkowania: cele kształcenia, zasady kształcenia, metody kształcenia, formy organizacji lekcji, środki dydaktyczne.

Studia na kierunku obejmują 6 semestrów (180 ECTS), na co składa się odpowiednio 4575 godzinom pracy, w tym 2565 godzinom (ok. 56%) z bezpośrednim udziałem prowadzących i studentów. W skali studiów nakład pracy został oszacowany prawidłowo, a 1 ECTS odpowiada w przybliżeniu 25 godzinom pracy.

Oszacowanie nakładu pracy w skali poszczególnych zajęć budzi wątpliwości w przypadku pracy dyplomowej, której przypisano 200 godzin pracy (8 punktów ECTS), w tym 2 ECTS jako zajęciom z bezpośrednim udziałem prowadzącego i studentów, co – ponieważ godziny te nie są ujęte w harmonogramie zajęć – odpowiadałoby 50 godzinom indywidualnych konsultacji dla każdego studenta w grupie seminaryjnej, przy czym Uczelnia nie ma narzędzi, aby takie konsultacje zapewnić, zorganizować i wyegzekwować. Jednocześnie zarówno *seminarium dyplomowe*, poświęcone w ostatnich semestrach merytorycznym aspektom pisanie pracy, jak i *zajęcia specjalizacyjne* z promotorem, poświęcone technicznemu aspektowi tego procesu (pisanie akademickie) przewidują w ramach swojej puli punktów ECTS pracę własną studenta (np. w przypadku seminarium dyplomowego „Konsultacje”, „Samodzielna praca pod kierunkiem promotora”), których metodą weryfikacji również jest praca dyplomowa. Wynikałoby z tego, że pisanie pracy dyplomowej wliczone jest jako nakład pracy dwóch zajęć, nie licząc samych zajęć *praca dyplomowa*. Łączna pula ECTS za te zajęcia wynosi 350 godzin (na przestrzeni trzech semestrów), co w połączeniu z 200 godzinami przypisanymi pracy dyplomowej sugeruje, że nakład pracy związany z pisanie pracy dyplomowej zostaje zdublowany, a co najmniej przeszacowany.

Łączna liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem prowadzących i studentów jest prawidłowa i zgodna z wymaganiami dla studiów stacjonarnych.

Sekwencja zajęć zakłada jednocześnie kształcenie kompetencji językowych studenta i umiejętności nauczania języka, jednak w niektórych przypadkach integracja i sekwencja zajęć teoretycznych i praktycznych może uniemożliwiać osiągnięcie efektów zajęć. Na przykład *praktyki zawodowe (psychologiczno-pedagogiczne)* realizowane są już w 2. semestrze, kiedy studenci dopiero realizują

zajęcia (wykłady i zajęcia praktyczne) z *psychologii* i *pedagogiki*. Efekty dla *praktyk zawodowych* w 2. semestrze dotyczą m.in. „obserwacji sposobu integracji działań opiekuńczo-wychowawczych i dydaktycznych przez nauczycieli przedmiotów”, podczas gdy *podstawy dydaktyki* przewidziano dopiero w semestrze 3.

Wśród form zajęć przeważają ćwiczenia i zajęcia praktyczne (odpowiednio 1020 i 1555 godzin, wobec 180 godzin wykładów), co odpowiada profilowi praktycznemu. Jednak nieprawidłowo dobrano formę wykładu dla niektórych zajęć kształtujących według programu studiów praktyczne umiejętności zawodowe:

- 1) *psychologia ogólna, psychologia rozwoju na II etapie edukacji, pedagogika ogólna i pedagogika szkolna*, które częściowo odbywają się w formie wykładów (15 godzin wykładów i 30 godzin ćwiczeń). Wykłady nie są prowadzone w warunkach właściwych dla działalności zawodowej wskazanej w koncepcji kształcenia (nauczyciel języka angielskiego) i w sposób umożliwiający wykonywanie przez studentów właściwych dla tej działalności czynności praktycznych. Jednocześnie wszystkie punkty ECTS wynikające z zajęć z bezpośrednim udziałem prowadzącego i studentów zaliczono również do puli zajęć kształtujących umiejętności praktyczne
- 2) *historia Anglii i USA*: zajęcia odbywają się w całości w formie wykładu, która nie umożliwia wykonywania czynności praktycznych, a jednocześnie do puli zajęć kształtujących umiejętności praktyczne zaliczono połowę punktów ECTS.

Nieprawidłowo wybrano też formę wykładu dla zajęć nieuwjętych w puli zajęć kształtujących umiejętności praktyczne, ale według przypisanych im efektów zorientowanych na efekty w zakresie umiejętności. Należą do nich *podstawy dydaktyki* (6 efektów dotyczących umiejętności i 1 dotyczący kompetencji społecznych) oraz *wstęp do językoznawstwa* (11 efektów dotyczących umiejętności i 4 dotyczące kompetencji społecznych).

Plan studiów umożliwia studentom wybór zajęć w wymiarze znacznie większym niż wymagany dla kierunku nauczycielskiego, na którym wszyscy studenci, niezależnie od wybranego modułu zajęć specjalnościowych, realizują standard kształcenia nauczycieli tj. 5% liczby punktów ECTS, koniecznej do ukończenia studiów (przy czym limit ten dotyczy wyłącznie grupy zajęć A, tj. przygotowania merytorycznego do nauczania przedmiotu). Wybór zajęć na kierunku ma charakter realny i indywidualny. Do puli zajęć do wyboru należą: *lektorat języka obcego, socjologia* lub *filozofia, sprawności zintegrowane A* lub *sprawności zintegrowane B* (poświęcone rozwojowi kompetencji miękkich albo języka prawa), *kultura angielskiego obszaru językowego A* lub *kultura angielskiego obszaru językowego B* (różne obszary tematyczne), *językoznawstwo praktyczne A* lub *językoznawstwo praktyczne B*, *zajęcia specjalizacyjne* (językoznawstwo lub literaturoznawstwo), *seminarium dyplomowe* (językoznawstwo lub literaturoznawstwo), *praca dyplomowa*, a także moduł tłumaczeniowy lub biznesowy, obejmujący zajęcia: *warsztat tłumacza i tłumaczenia ogólne, tłumaczenia specjalistyczne* i *tłumaczenia ustne*, albo zajęcia *terminologia w biznesie, komunikowanie w biznesie* i *warsztaty biznesowe*, co daje łącznie 59 punktów ECTS, stanowiących 33% ogółu punktów ECTS niezbędnych do ukończenia studiów przewidzianych w planie studiów. Po odjęciu nieprawidłowo zaliczonej do tej puli zajęć *pracy dyplomowej* wskaźnik ten wynosi 51 ECTS i 28%. W przypadku *pracy dyplomowej* realny wybór treści kształcenia przez studenta nie ma miejsca, ponieważ – jak to już zaznaczono – nie towarzyszą jej żadne treści programowe. Realny charakter ma

natomiast wybór *seminarium dyplomowego*, dla którego praca dyplomowa stanowi w istocie pracę własną: kluczowe znaczenie ma bowiem nie fakt, że praca powstaje na wybrany przez studenta temat (podobnie jak sam wybór tematyki projektu realizowanego w ramach zajęć nie pozwala na zaliczenie tych zajęć do puli zajęć do wyboru), ale fakt, że wiąże się ona ze specyficznymi treściami i efektami realizowanymi na obieralnym *seminarium dyplomowym*.

Plan studiów formalnie wskazuje pulę zajęć kształtujących umiejętności praktyczne, ale w rzeczywistości nie w pełni realizuje konieczność zapewnienia zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w wymaganym wymiarze punktów ECTS za względu na:

- 1) przeszacowanie liczby punktów ECTS poświęconych na kształtowanie praktycznych umiejętności zawodowych w związku z prowadzeniem zajęć bądź części zajęć w formie wykładu, co opisano powyżej;
- 2) zaliczenie do tej puli punktów ECTS odpowiadających pracy własnej studenta, która nie pozwala na symulowanie warunków pracy nauczyciela, lub przeszacowanie takich możliwości. Jest to przypadek *pracy dyplomowej*, która jak już wskazano przewiduje wyłącznie konsultacje z promotorem w wymiarze 2 ECTS (nieujęte w harmonogramie zajęć), a jednocześnie 2 ECTS zaliczono na poczet kształtowania umiejętności praktycznych;
- 3) zaliczenie do tej puli zajęć, które nie przygotowują do zawodu nauczyciela języka, określonego w koncepcji kształcenia na kierunku. Jest to przypadek wszystkich zajęć z modułu tłumaczeniowego i biznesowego oraz wykładu *podstawy translatorskiej*: wszystkie punkty ECTS za te zajęcia zaliczono do puli zajęć kształtujących umiejętności praktyczne, mimo że zajęcia te nie obejmują żadnych efektów związanych z zawodem nauczyciela, do którego według koncepcji kształcenia przygotowują studia na kierunku;
- 4) przeszacowanie liczby punktów ECTS zaliczonych do tej puli w ramach zajęć, których liczba efektów powiązanych z kształceniem umiejętności praktycznych, a przede wszystkim treści, literatura i rzeczywisty charakter tych zajęć, potwierdzone hospitacjami, nie potwierdzają tak daleko idącej koncentracji na kształceniu praktycznych umiejętności zawodowych. Wyrazistym przypadkiem są zajęcia *praktyczna nauka języka angielskiego - gramatyka praktyczna*, które istotnie obejmują pewne efekty i treści związane z kształtowaniem umiejętności praktycznych, jednak nieprawidłowe jest zaliczenie do tej puli nie tylko wszystkich punktów ECTS za zajęcia z bezpośrednim udziałem prowadzącego i studentów, ale też całego nakładu pracy własnej studenta w ramach tych zajęć. Innym przykładem jest *praktyczna nauka języka angielskiego - czytanie i konwersacje*; zajęcia te realizują 3 cele, z których 1 dotyczy kształcenia nauczycieli, oraz 8 efektów uczenia się, z których kształcenia umiejętności zawodowych dotyczą 4, a jednocześnie na poczet kształcenia umiejętności praktycznych zaliczono 100% punktów ECTS związanych z tymi zajęciami. Poza blokiem PNJA ten sam problem dotyczy zajęć takich jak na przykład *kultura brytyjska, kultura amerykańska, kultura angielskiego obszaru językowego* (100% ECTS zaliczonych jako odpowiadające kształceniu umiejętności praktycznych). Zajęcia te istotnie obejmują efekty uczenia się i treści dotyczące wykorzystania wiedzy o kulturze w nauczaniu języka, ale nie można uznać, że realizują te efekty w całym wymiarze ECTS, a zatem również tutaj wartości zostały zawyżone.

Formalnie zatem pula zajęć poświęconych kształtowaniu umiejętności praktycznych (93 ECTS, co stanowi nieco ponad 51% wszystkich punktów przewidzianych w planie studiów, a zatem

dopuszczalne prawem minimum) została zapewniona, ale po odliczeniu wymienionych wyżej i analogicznych przypadków, nie spełnia realnie wymogów dla kierunku o profilu praktycznym.

Plan studiów odejmuje zajęcia poświęcone kształceniu w zakresie znajomości języków obcych: lektoraty języka obcego (rosyjski lub niemiecki) z docelowym poziomem B2, oraz blok *praktyczna nauka języka angielskiego*, w dużej mierze poświęcony kształceniu sprawności językowych w języku angielskim, z docelowym poziomem C1. W przypadku lektoratów liczba godzin jest wystarczająca, aby osiągnąć zakładany poziom, przy założeniu, że studenci rozpoczynają naukę języka obcego na poziomie B1 (co znajduje odzwierciedlenie w wymaganiach wstępnych dla zajęć, ale – jak będzie mowa w opisie kryterium 3 – nie zostało ujęte w wymaganiach rekrutacyjnych). W przypadku języka angielskiego występuje opisany powyżej problem nieprawidłowego zaliczenia zawyżonej części punktów ECTS zajęć z bloku PNJA na poczet kształcenia praktycznych umiejętności zawodowych, jednak w rzeczywistości służą one w przeważającej mierze i są wystarczające do osiągnięcia zakładanego stopnia biegłości językowej w języku angielskim.

Plan studiów obejmuje zajęcia z dziedziny nauk społecznych: *socjologia, psychologia ogólna, psychologia rozwoju na II etapie edukacji, pedagogika ogólna i pedagogika szkolna*, w wymiarze punktów ECTS spełniającym z nadwyżką wymagania dla kierunku.

Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich i studentów oraz liczba punktów ECTS w zakresie kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela wynosi odpowiednio:

- 1) w grupie zajęć B. Przygotowanie psychologiczno-pedagogiczne: 180 godzin zajęć i 12 ECTS oraz 60 godzin praktyk zawodowych i 2 punkty ECTS;
- 2) w grupie zajęć C. Podstawy dydaktyki i emisja głosu: 60 godzin zajęć i 4 ECTS;
- 3) w grupie zajęć D. Przygotowanie dydaktyczne do nauczania języka angielskiego na drugim etapie edukacyjnym 90 godzin zajęć oraz 6 punktów ECTS a także 130 godzin praktyk zawodowych i 5 punktów ECTS.

Z uwagi na programowe sprofilowanie (ograniczenie) kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela do nauczania języka angielskiego na drugim etapie edukacyjnym wymienione powyżej liczby godzin i punktów ECTS przypisane do grupy B i C znacząco przekraczają wyznaczone dla nich minima. Standard określa bowiem limity godzin zajęć i punktów ECTS w ujęciu całościowym, tj. przewidzianym na cały cykl przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela, a więc studia pierwszego i drugiego stopnia (3+2), a oceniany program studiów obejmuje tylko pierwszy stopień studiów i wymaga kontynuacji przygotowania na studiach drugiego stopnia.

W przypadku grupy zajęć D (przygotowanie dydaktyczne do nauczania przedmiotu) wskazywany przez Uczelnię limit 90 godzin zajęć, w standardzie odnosi się do przedmiotów/zajęć, które w ramowych planach nauczania dla publicznych szkół są przewidziane tylko dla szkoły podstawowej. Język angielski nie należy do tej grupy przedmiotów, bo jest ujęty w ramowym planie nauczania zarówno dla szkoły podstawowej, jak i ponadpodstawowej. Ale ustawodawca w standardzie kształcenia nauczycieli określa jedynie całościowy limit godzin przypisanych do grupy zajęć D, podział tych zajęć na przygotowanie do nauczania przedmiotu w szkole podstawowej lub ponadpodstawowej pozostawiając uczelni. To oznacza, że przyjęty przez Akademię Zamojską limit 90 godzin zajęć realizowanych w ramach grupy zajęć D jest prawidłowy, choć niewłaściwie uzasadniany.

Znaczące poszerzenie programu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela nie zostało przez Uczelnię jakkolwiek uzasadnione. I choć powiększenie wymiaru zajęć oraz punktów ECTS wydaje się zrozumiałe z uwagi na specyfikę studentów Akademii Zamojskiej oraz identyfikowane przez zespół nauczycieli akademickich potrzeby studentów w zakresie nakładu pracy koniecznego do osiągnięcia założonych efektów uczenia się, to powinno ono znaleźć swe odzwierciedlenie w koncepcji kształcenia.

W grupie zajęć B (przygotowanie psychologiczno-pedagogiczne) program studiów uwzględnia wykłady (w sumie 60 godzin) oraz zajęcia praktyczne (w sumie 120 godzin), które w sylabusach na poziomie treści programowych zostały zintegrowane z realizacją praktyk zawodowych. I choć integracja zajęć z realizacją praktyk zawodowych została w programie studiów zapewniona, to formy zajęć oraz ich proporcje nie odpowiadają wymogom standardu.

Program studiów w zakresie kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela nie przewiduje zajęć realizowanych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, technologie informatyczne są wykorzystywane jedynie pomocniczo (np. organizacja zajęć, udostępnianie materiałów), komunikacja nauczyciela akademickiego i studentów).

Metody kształcenia na kierunku są zasadniczo różnorodne, specyficzne i zorientowane na studentów. Na zajęciach ćwiczeniowych i praktycznych przewidziano zadania symulujące środowisko szkolne, w czasie których studenci przygotowują, przeprowadzają i sprawdzają zadania dla grupy; a także mikronauczanie, pracę w grupach, burzę mózgów, metodę sytuacyjną, analizę przypadku, metodę projektów (np. „opracowanie fragmentu wybranego tekstu literackiego na potrzeby dydaktyczne nauczyciela języka angielskiego”), metodę odwróconej klasy. Wybory te świadczą o uwzględnianiu najnowsze osiągnięć dydaktyki akademickiej oraz motywują studentów do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się. Jednocześnie w niektórych przypadkach, zwłaszcza zajęć z bloku przygotowania psychologiczno-pedagogicznego oraz *podstaw dydaktyki*, sylabusy nie wskazują na metody kształcenia, które pozwoliłyby skutecznie osiągać efekty związane z kształceniem umiejętności praktycznych. Na przykład w omówionym powyżej przypadku *podstaw dydaktyki* pojawiają się, w związku z doborem wykładu jako formy zajęć, tylko metody podawcze (wykład problemowy, informacyjny i konwersatoryjny). Metod symulacji i mikronauczania nie uwzględniono dla zajęć *pedagogika szkolna* (ćwiczenia) czy *pedagogika ogólna* (ćwiczenia), realizowanych za pomocą pogadanki, dyskusji, pracy z tekstem i pracy grupowej. W tym zakresie dobór metod nauczania nie w pełni zapewnia przygotowanie do działalności zawodowej, w sposób umożliwiający wykonywanie czynności praktycznych przez studentów, stosowanie właściwych metod i narzędzi.

W nauczaniu i uczeniu się są stosowane poprawnie dobrane środki i narzędzia dydaktyczne wspomagające osiąganie przez studentów efektów uczenia się, w tym nowoczesne technologie nauczania (laboratorium językowe, platforma MS Teams wykorzystywana pomocniczo jako repozytorium materiałów, materiały audiowizualne).

Metody kształcenia umożliwiają uzyskanie założonych dla kierunku kompetencji w zakresie opanowania języka obcego (C1 w zakresie języka specjalności i B2 w zakresie drugiego języka obcego). Obejmują ćwiczenia gramatyczne, leksykalne, formowanie wypowiedzi ustnych i pisemnych.

Metody kształcenia w założeniach umożliwiają dostosowanie procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnością, jak również realizowanie indywidualnych ścieżek kształcenia.

Wymiar praktyk zawodowych w grupach zajęć B i D jest znacząco większy od limitów ze standardu:

- 1) grupa zajęć B – 60 godzin psychologiczno-pedagogicznych praktyk zawodowych w szkole podstawowej wobec 30 godzin określonych w standardzie sumarycznie dla szkoły podstawowej i ponadpodstawowej;
- 2) grupa zajęć D - 130 godzin praktyk zawodowych w szkole podstawowej wobec 120 godzin praktyk w szkole podstawowej i ponadpodstawowej.

Rozbudowanie w programie studiów praktyk zawodowych może mieć swe uzasadnienie w praktycznym profilu studiów, choć podkreślić trzeba, że standard zakłada takie same limity godzin i punktów ECTS dla praktyk zawodowych realizowanych zarówno w profilu ogólnoakademickim, jak i praktycznym. Uczelnia ani w koncepcji, ani w programie praktyk zawodowych nie uzasadnia powiększenia puli godzin praktyk zawodowych. Przy czym interesariusze zewnętrzni w trakcie spotkania z zespołem wizytującym formułowali oczekiwania dotyczące właśnie poszerzenia programu praktyk zawodowych. Przyjęty przez Uczelnię program studiów w zakresie praktyk zawodowych odzwierciedla zatem postulaty otoczenia społeczno-gospodarczego, ale nie zostało to czytelnie wyrażone w koncepcji kształcenia i w programie praktyk.

Wszystkie szczegółowe efekty uczenia się ujęte w sylabusach praktyk zawodowych zostały zaczerpnięte ze standardu i obejmują pełen zakres szczegółowych efektów uczenia się określonych w standardzie dla praktyk zawodowych. Uczelnia nie sformułowała efektów uczenia się wzbogacających standard. Powiększony względem standardu wymiar praktyk nie ma też swego uzasadnienia w liczbie i złożoności zadań, które student w ramach praktyk realizuje.

Miejsca odbywania praktyk są dostosowane do ich programu tj. szkoły podstawowe, a w ich ramach drugi etap edukacyjny tj. klasy IV-VIII. Niemniej, jak wykazano powyżej, usytuowanie praktyk zawodowych w programie studiów nie jest w pełni uzasadnione: studenci odbywają praktyki psychologiczno-pedagogiczne w trakcie realizacji zajęć obejmujących przygotowanie psychologiczno-pedagogiczne, w ramach których dopiero zapoznają się ze zjawiskami, które mają obserwować w szkole. I tak np. jeden ze szczegółowych efektów uczenia się dla praktyki psychologiczno-pedagogicznej realizowanej w drugim semestrze dotyczy obserwacji integracji działań opiekuńczo-wychowawczych i dydaktycznych nauczyciela przedmiotu, podczas gdy *podstawy dydaktyki* studenci realizują dopiero w semestrze trzecim.

Uczelnia zapewnia studentom 30 miejsc odbywania praktyk zawodowych w szkołach podstawowych. Studenci mogą zaproponować szkołę, w której odbędą praktyki zawodowe. W takim przypadku Uczelnia stosuje odpowiednie procedury: realizacja praktyk możliwa jest tylko na podstawie podpisanych porozumień ze szkołami-organizatorami praktyk. Opiekunowie praktyk z ramienia Uczelni oraz szkoły mają jasno określone zadania. Rekomenduje się jednak wprowadzenie wymagań dotyczących kwalifikacji dla opiekuna praktyk w szkole (np. co najmniej mianowanie jako stopień awansu zawodowego nauczyciela). Infrastruktura wykorzystywana do realizacji praktyk zawodowych umożliwia prawidłową realizację praktyk. Uczelnia w organizacji i dokumentowaniu praktyk zawodowych wykorzystuje formalnie przyjęte procedury wraz z właściwą im dokumentacją. Program

praktyk zawodowych zawiera pełen katalog szczegółowych efektów uczenia się określonych w standardzie dla praktyk, treści programowe praktyk uwzględnione w kartach zajęć odnoszą się do zadań realizowanych przez studentów i służą osiągnięciu efektów uczenia się. Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się zakładanych dla praktyk, a także sposób dokumentowania przebiegu praktyk i realizowanych w ich trakcie zadań są poprawne, umożliwiając skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów

Organizacja procesu nauczania zapewnia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na nauczanie i uczenie się oraz weryfikację i ocenę efektów uczenia się. Zajęcia rozplanowano najdłużej od godziny 8:00 do 18:30, ale bloki zajęć nie są jednorazowo dłuższe niż 8 godzin zegarowych, przy czym między zajęciami przewidziano po 15 minut przerwy. Rozplanowanie zajęć jest zgodne z zasadami higieny pracy i umożliwia systematyczne uczenie się oraz efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na udział w zajęciach i samodzielne uczenie się. Harmonogram sesji egzaminacyjnej nie jest w pełni prawidłowy. Maksymalna liczba egzaminów w sesji wynosi 7, przy czym zdarzają się następujące dzień po dniu pary egzaminów (po dwie pary dla 1 i 2 roku według harmonogramu sesji letniej 2023/24), co nie w pełni zapewnia czas przeznaczony na sprawdzanie i ocenę efektów uczenia się oraz dostarczenie studentom informacji zwrotnej.

Uczelnia zapewnia studentom możliwość realizacji praktyk zawodowych w trakcie roku akademickiego: jeden dzień w tygodniu jest wolny od zajęć dydaktycznych, przy czym praktyki zaplanowane w drugim i czwartym semestrze są realizowane we wrześniu, a więc też w czasie, w którym nie ma zajęć dydaktycznych.

Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione w uchwale nr 184/2023 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 23 marca 2023 r. w sprawie oceny programowej na kierunku filologia prowadzonego w Akademii Zamojskiej na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia	Ocena realizacji zalecenia (<i>zalecenie zrealizowane / zalecenie niezrealizowane</i>)
1.	Zaleca się zapewnienie w programie studiów treści programowych obejmujących zaawansowany stopień wiedzy na temat wybranych zjawisk oraz dotyczących ich metod i teorii wyjaśniających złożone zależności między nimi, stanowiących wiedzę ogólną z zakresu dyscypliny naukowej	Treści programowe z zakresu dyscypliny językoznawstwo obejmuje zaawansowaną wiedzę o zjawiskach oraz dotyczących ich metodach i teoriach wyjaśniających złożone zależności między nimi.	Zalecenie zrealizowane

	językoznawstwo, w sposób umożliwiający osiągnięcie powiązanych z tymi treściami efektów uczenia się.		
2.	Zaleca się zapewnienie w programie studiów treści programowych obejmujących znajomość zastosowań strukturalnej wiedzy językoznawczej w działalności zawodowej związanej z kierunkiem filologia, w sposób umożliwiający osiągnięcie powiązanych z tymi treściami efektów uczenia się.	Program obejmuje znajomość zastosowań wiedzy językoznawczej w działalności zawodowej nauczyciela.	Zalecenie zrealizowane
3.	Zaleca się wyłączenie z grupy zajęć kształtujących umiejętności praktyczne zajęć lub części zajęć, w ramach których umiejętności te nie są kształtowane.	Uczelnia różnicowała w przypadku zajęć z bloku PNJA liczbę punktów ECTS wchodzących do puli zajęć kształtujących umiejętności praktyczne, w zgodzie z efektami dla tych zajęć. Jednocześnie przyjęte obecnie oszacowanie wartości punktowych nie odpowiada treściom, literaturze i rzeczywistemu charakterowi zajęć, co stanowi podstawę do osobnego zalecenia.	Zalecenie zrealizowane
4.	Zaleca się podjąć działania naprawcze zapobiegające występowaniu nieprawidłowości, które stały się podstawą do sformułowania powyższych zaleceń	Usunięto wskazane nieprawidłowości	Zalecenie zrealizowane

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Treści programowe nie są w pełni zgodne z efektami uczenia się, ponieważ dla niektórych zajęć kształtujących umiejętności praktyczne nie zapewniono szczegółowych, konkretnych treści związanych z kształtowaniem tych umiejętności. Uwzględniają aktualną wiedzę i jej zastosowania

z zakresu dyscyplin, do których kierunek jest przyporządkowany, normy i zasady, a także aktualny stan praktyki w obszarach działalności zawodowej nauczyciela języka.

Treści programowe w zakresie przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela nie w pełni służą osiągnięciu szczegółowych efektów uczenia się określonych dla zajęć w standardzie. Nieprawidłowości dotyczą przede wszystkim grupy zajęć B. Przygotowanie psychologiczno-pedagogiczne i związane są z niepoprawnym doбором treści programowych oraz ich nietrafnym sformułowaniem.

Harmonogram realizacji programu studiów, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS, umożliwiają studentom osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się. Liczba punktów ECTS nie została w pełni poprawnie oszacowana ze względu na dublowanie się efektów dla *seminarium dyplomowego, zajęć specjalizacyjnych i pracy dyplomowej*, której nieprawidłowo przypisano punkty ECTS bez przypisania odrębnych treści i efektów uczenia się.

Stwierdzono nieprawidłową sekwencję niektórych zajęć z grupy zajęć B. Przygotowanie psychologiczno-pedagogiczne oraz praktyk zawodowych.

Formy zajęć nie są w pełni prawidłowo dobrane ze względu na stosowanie formy wykładu dla niektórych zajęć kształtujących umiejętności praktyczne bądź realizujących efekty z zakresu umiejętności i kompetencji społecznych.

Nieprawidłowo zaliczono do puli poświęconej kształceniu umiejętności praktycznych przeszacowany w stosunku do treści kształcenia i literatury niektórych zajęć nakład pracy, przypisując do tej puli w niektórych przypadkach 100% punktów ECTS danych zajęć, mimo że realizują one również inne efekty, zaliczając do niej zajęcia takie jak *seminarium dyplomowe* czy nawet (częściowo) *praca dyplomowa*, a także pracę własną studenta, która nie odbywa się w realistycznych warunkach symulujących pracę nauczyciela.

Metody kształcenia są zasadniczo zorientowane na studentów, motywują ich do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się oraz umożliwiają osiągnięcie efektów uczenia się, z wyjątkiem niektórych wskazanych zajęć z bloku przygotowania psychologiczno-pedagogicznego oraz podstaw dydaktyki.

Program praktyk zawodowych, organizacja i nadzór nad ich realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów zapewniają prawidłową realizację praktyk oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w szczególności tych, które są związane z przygotowaniem zawodowym.

Program praktyk zawodowych, organizacja i nadzór nad ich realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów, w zakresie przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Znaczące poszerzenie programu studiów w zakresie kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (zarówno w odniesieniu do limitów godzin zajęć, jak i nakładu pracy studenta wyrażonego liczbą punktów ECTS) nie zostało przez Uczelnię jakkolwiek uzasadnione. Usytuowanie psychologiczno-pedagogicznych praktyk zawodowych w harmonogramie studiów nie jest w pełni powiązane z merytorycznym przygotowaniem realizowanym w zakresie grupy zajęć B. Przygotowanie psychologiczno-pedagogiczne i C. Podstawy dydaktyki i emisja głosu.

Program studiów w zakresie grupy zajęć B. Przygotowanie psychologiczno-pedagogiczne zapewnia integrację zajęć z realizacją praktyk zawodowych, ale formy zajęć oraz ich proporcje nie odpowiadają wymogom standardu.

Organizacja procesu nauczania zapewnia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczanego na nauczanie, ale w trakcie sesji organizowanie niektórych egzaminów dzień dniem nie pozostawia wystarczająco dużo czasu na dostarczenie studentom informacji zwrotnej.

Organizacja procesu nauczania i uczenia się w zakresie przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela jest zgodna z regułami i wymaganiami w zakresie sposobu organizacji kształcenia zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Sformułowane poniżej rekomendacje nie mają wpływu na ocenę kryterium. Propozycja oceny kryterium spełnione częściowo wynika z nieprawidłowości dotyczących:

1. braku specyficznych efektów, treści i metod weryfikacji dla pracy dyplomowej, przy jednoczesnym wskazaniu dla niej godzin z udziałem prowadzącego i studenta (2 ECTS);
2. niepełnego dostosowania treści programowych zajęć z grupy zajęć B (w zakresie kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela) do szczegółowych efektów uczenia się określonych dla tych zajęć;
3. nieuwzględnienia w sylabusach niektórych zajęć kształtujących umiejętności praktyczne szczegółowego opisu treści oraz literatury dla zajęć, które odpowiadałyby efektom uczenia się związanym z kształceniem praktycznych umiejętności zawodowych;
4. nieprawidłowego doboru form wykładu dla niektórych zajęć, w szczególności stosowania formy zajęć do celu kształtowania umiejętności praktycznych, nieodpowiedniej do realizowanych przez nie efektów uczenia się z zakresu umiejętności i kompetencji społecznych;
5. nieuzasadnionego w koncepcji kształcenia oraz programie praktyk powiększenia wymiaru praktyk zawodowych;
6. braku dostosowania harmonogramu realizacji praktyk psychologiczno-pedagogicznych do harmonogramu zajęć z grupy zajęć B i C;
7. przeszacowanego ze względu na dublowanie się efektów uczenia się nakładu pracy własnej studenta w ramach seminarium dyplomowego, zajęć specjalizacyjnych i pracy dyplomowej;
8. nieprawidłowej sekwencji niektórych zajęć w bloku przygotowania psychologiczno-pedagogicznego;
9. niedostosowania form niektórych zajęć do realizowanych przez nie efektów uczenia się z zakresu umiejętności i kompetencji społecznych
10. nieprawidłowego zaklasyfikowania pracy dyplomowej jako zajęć do wyboru;
11. nieprawidłowego oszacowania nakładu pracy poświęconego kształtowaniu umiejętności praktycznych w ramach niektórych zajęć, niespójnego z treściami tych zajęć i w konsekwencji niezapewnienie wymaganego wymiaru zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w programie studiów;
12. niezapewnienia stosowania metod pozwalających na realistyczną symulację warunków pracy nauczyciela języka i wykonywanie czynności zawodowych na wszystkich zajęciach kształtujących praktyczne umiejętności zawodowe;
13. niezapewnienia właściwych proporcji między formami zajęć przewidzianymi w grupie zajęć B oraz zakresem ich integracji z realizacją praktyk zawodowych;
14. niezapewnienia higieny pracy i możliwości zapewnienia informacji zwrotnej poprzez organizację egzaminów w kolejnych dniach w trakcie sesji egzaminacyjnej.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Rekomendacje

1. Rekomenduje się uwypatnienie w opisie treści nauczania, w tym dla seminarium dyplomowego, konkretnych pojęć, teorii i metod językoznawczych i literaturoznawczych.
2. Rekomenduje się uzupełnienie koncepcji kształcenia na kierunku o przesłanki leżące u podstaw znaczącego powiększenia wymiaru kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela w stosunku do określonych w standardzie limitów godzin zajęć oraz punktów ECTS.

Zalecenia

1. Zaleca się wskazanie treści kształcenia i efektów uczenia się realizowanych i weryfikowanych w trakcie pracy pracą studenta nad pracą dyplomową.
2. Zaleca się pełne dostosowanie treści programowych zajęć (szczególnie w grupie zajęć B. Przygotowanie psychologiczno-pedagogiczne) do szczegółowych efektów uczenia się, tak aby umożliwiły ich osiągnięcie.
3. Zaleca się uwzględnienie w sylabusach zajęć kształtujących umiejętności praktyczne szczegółowego opisu treści oraz literatury dla zajęć odpowiadających efektom uczenia się związanym z kształceniem praktycznych umiejętności zawodowych.
4. Zaleca się dobranie form zajęć odpowiednich do realizowanych przez nie efektów uczenia się z zakresu umiejętności i kompetencji społecznych, w szczególności dostosowanie formy zajęć do celu kształtowania umiejętności praktycznych i unikanie w tym przypadku formy wykładu.
5. Zaleca się zweryfikowanie wymiaru praktyk zawodowych, aby był on dostosowany do programu tych praktyk.
6. Zaleca się dostosowanie harmonogramu realizacji praktyk psychologiczno-pedagogicznych do harmonogramu zajęć z grupy zajęć B. Przygotowanie psychologiczno-pedagogiczne oraz Podstawy dydaktyki i emisja głosu.
7. Zaleca się wyszczególnienie zadań wchodzących w skład pracy własnej studenta w ramach *seminarium dyplomowego, zajęć specjalizacyjnych oraz pracy dyplomowej* i poprawne oszacowanie jej wymiaru.
8. Zaleca się zapewnienie prawidłowej sekwencji zajęć w bloku przygotowania psychologiczno-pedagogicznego.
9. Zaleca się zapewnienie spójności pomiędzy formami zajęć i realizowanymi przez nie efektami uczenia się z zakresu umiejętności i kompetencji społecznych.
10. Zaleca się usunięcie pracy dyplomowej z puli zajęć do wyboru.
11. Zaleca się korektę listy zajęć kształtujących umiejętności praktyczne i zapewnienie ich wymaganego wymiaru w planie studiów.
12. Zaleca się zapewnienie obecności metod nauczania pozwalających na realistyczną symulację warunków pracy nauczyciela języka i wykonywanie czynności zawodowych na wszystkich zajęciach kształtujących praktyczne umiejętności zawodowe.

13. Zaleca się dostosowanie sposobu realizacji grupy zajęć B. Przygotowanie psychologiczno-pedagogiczne do wymagań standardu w zakresie form zajęć i zakresu ich integracji z realizacją praktyk zawodowych.
14. Zaleca się zapewnienie przynajmniej jednego dnia wolnego pomiędzy egzaminami w harmonogramie sesji egzaminacyjnej.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Warunki i tryb rekrutacji na wszystkie kierunki studiów w Akademii Zamojskiej określają uchwały Senatu. Warunki rekrutacji na kierunek filologia są przejrzyste, selektywne i umożliwiają dobór kandydatów posiadających wstępną wiedzę i umiejętności w zakresie znajomości języka angielskiego na poziomie niezbędnym do osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się. Dla kierunku filologia pod uwagę bierze się wynik egzaminu maturalnego (egzaminu dojrzałości dla „starej matury”) z języka angielskiego. Warunki rekrutacji zapewniają więc dobór kandydatów posiadających wstępną wiedzę i umiejętności z języka angielskiego na poziomie A2+ ESOKJ, co jest wymogiem wstępnym określonym w sylabusach zajęć dla pierwszego semestru oraz poziomem niezbędnym dla osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się na każdym etapie oraz na zakończenie studiów. Warunki rekrutacji nie uwzględniają jednak doboru kandydatów posiadających wiedzę i umiejętności z drugiego języka (rosyjskiego lub niemieckiego) na poziomie B1 ESOKJ, co jest wymogiem wstępnym określonym w sylabusach dla zajęć *lektorat języka obcego*. Jeśli zachowany zostanie wstępny wymóg dla drugiego języka obcego, rekomenduje się uwzględnienie weryfikacji poziomu znajomości języka niemieckiego lub rosyjskiego w zasadach rekrutacji.

Jednocześnie warunki rekrutacji są bezstronne i zapewniają równe szanse w podjęciu studiów na kierunku kandydatom posiadającym różne typy świadectwa maturalnego (tzw. „stara” i „nowa” matura, matura międzynarodowa) dzięki systemowi przeliczania wyników dla różnych typów świadectw. Określono również warunki ubiegania się o przyjęcie na studia przez cudzoziemców oraz laureatów i finalistów olimpiad stopnia centralnego.

Warunki rekrutacji nie uwzględniają informacji o oczekiwanych kompetencjach cyfrowych kandydatów, wymaganiach sprzętowych związanych z kształceniem z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Warunki i procedury potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów określa uchwała Senatu. Potwierdzania efektów uczenia się dokonuje kierunkowa komisja ds. weryfikacji efektów uczenia się. Warunki i procedury potwierdzania efektów uczenia się zapewniają możliwość identyfikacji efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz oceny ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym w programie studiów. Na kierunku filologia procedury te nie były dotychczas stosowane

Warunki i procedury uznawania efektów uczenia się uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej zapewniają możliwość identyfikacji efektów uczenia się oraz oceny ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym w programie studiów. Warunki i procedury uznawania efektów uczenia się określa regulamin studiów. Dopuszcza się uznanie

efektów uczenia się uzyskanych przez studentów w innych uczelniach lub na innych kierunkach studiów prowadzonych w ramach Uczelni, oraz osiągnięć zdobytych w ramach udziału w programie Erasmus lub innym programie wymiany międzynarodowej. Decyzję o przeniesieniu zajęć podejmuje na pisemny wniosek studenta Rektor, po zapoznaniu się z przedstawioną przez studenta dokumentacją przebiegu studiów odbytych na innych kierunkach studiów prowadzonych w Uczelni lub poza uczelnią macierzystą.

Zasady i procedury dyplomowania są trafne, specyficzne i zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się na zakończenie studiów. Wymagania merytoryczne i formalne w odniesieniu do pracy dyplomowej, zasady dopuszczenia do egzaminu dyplomowego oraz procedury związane z egzaminem dyplomowym określają Regulamin studiów na poziomie Uczelni oraz Regulamin egzaminu dyplomowego dla kierunku filologia. Zgodnie z wytycznymi dla kierunku „praca dyplomowa jest samodzielnym opracowaniem zagadnienia naukowego, mającym charakter aplikacyjny oraz prezentującym wiedzę i umiejętności studenta w dyscyplinie językoznawstwo (w tym glottodydaktyka) lub literaturoznawstwo w zakresie filologii angielskiej i zgodne z opisem Poziomu 6 Polskiej Ramy Kwalifikacji”. Zapis ten precyzuje w jakich dyscyplinach mogą powstawać prace dyplomowe, stawia również wymóg aplikacyjnego charakteru pracy, określa także właściwy poziom zgodnie z PRK. Prace dyplomowe powstają w ramach zajęć *seminarium dyplomowe*. Na czwartym semestrze studiów student wybiera seminarium w zakresie językoznawstwa lub literaturoznawstwa. Efekty uczenia się dla obu typów seminariów wskazują na konieczność praktycznego zastosowania zaawansowanej wiedzy w dyscyplinie językoznawstwo lub literaturoznawstwo w działalności zawodowej nauczyciela języka angielskiego na II etapie edukacji.

Ogólne zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się zostały opisane w regulaminie studiów. Określono w nim warunki zaliczania i powtarzania semestru, zasady i warunki zaliczenia i kryteria oceniania praktyk zawodowych, zasady przystąpienia do egzaminów w tym egzaminów poprawkowych i egzaminu komisyjnego, a także procedury odwoławcze. Szczegółowe zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia efektów uczenia się dla poszczególnych zajęć są opisane w sylabusach zajęć i przekazywane studentom na początku zajęć. Zasady te umożliwiają równe traktowanie studentów w procesie weryfikacji i oceny osiągnięcia efektów uczenia się. Wskazują również na możliwość adaptowania metod i organizacji sprawdzania efektów uczenia się do potrzeb studentów z niepełnosprawnością, którzy mają „prawo do uzyskania zaliczeń i składania egzaminów w formie alternatywnej”. Takiej zgody udziela Rektor. Zapis w regulaminie studiów nie określa jednak jakie są dostępne „formy alternatywne” i w odniesieniu do jakich rodzajów niepełnosprawności.

Ogólne zasady weryfikacji efektów uczenia się zapewniają rzetelność i przejrzystość weryfikacji oraz wiarygodność i porównywalność ocen. Regulamin studiów określa skalę ocen (od 2 do 5), według której wyrażane są wyniki zaliczeń i egzaminów, potwierdzające realizację zakładanych efektów uczenia się. W sylabusach zajęć ocenom przypisano wartości procentowe. Dla zajęć modułu *praktyczna nauka języka angielskiego* minimalną wartością zaliczenia zajęć jest 50% punktów, zaś dla pozostałych zajęć minimum wynosi 60% punktów. Jednocześnie w sylabusach zajęć szczegółowo określono warunki zaliczenia oraz procentowy udział różnych form weryfikacji efektów uczenia się składających się na końcową ocenę z zajęć.

Procedury sporządzania recenzji pracy dyplomowej oraz skalę ocen pracy dyplomowej i egzaminu dyplomowego określa Regulamin egzaminu dyplomowego dla kierunku filologia w zakresie filologii

angielskiej. Zasady obliczania wyniku studiów i przypisana do niego skala ocen zostały określone w Regulaminie studiów recenzje sporządzane są zgodnie z formularzem uwzględniającym ocenę merytoryczną i ocenę spełnienia kryteriów formalnych, nie uwzględniają jednak oceny aplikacyjnego aspektu pracy dyplomowej.

Zasady przekazywania studentom informacji zwrotnej dotyczącej stopnia osiągnięcia efektów uczenia się określa regulamin studiów. Osiągnięcia studenta odnotowywane są w informatycznym systemie obsługi studentów – w protokołach zaliczeń oraz w kartach okresowych osiągnięć studenta. Protokoły zaliczenia zajęć zostają udostępnione w systemie nie później niż w ciągu 7 dni od przeprowadzenia zaliczenia lub egzaminu. W przypadku egzaminów lub zaliczeń w formie pisemnej oceniona praca pisemna jest udostępniana studentowi do wglądu na jego wniosek. Ani Regulamin studiów ani Regulamin egzaminu dyplomowego dla kierunku filologia nie określają trybu i terminu udostępniania studentowi recenzji pracy dyplomowej. Regulamin egzaminu dyplomowego stwierdza jedynie jawność recenzji.

Zasady postępowania w sytuacjach konfliktowych związanych z weryfikacją i oceną efektów uczenia się określa Regulamin studiów. W przypadku nieuzyskania zaliczeń poprawkowych, zaliczeń końcowych poprawkowych lub niezłożenia egzaminów poprawkowych na uzasadniony wniosek studenta zgłaszającego zastrzeżenia co do bezstronności nauczyciela akademickiego prowadzącego zajęcia lub sposobu ich przeprowadzenia Rektor zarządza komisyjne sprawdzenie wiedzy i umiejętności studenta. Wniosek taki student składa nie później niż w ciągu 7 dni od daty ostatniego zaliczenia lub egzaminu poprawkowego. Z wnioskiem o egzamin komisyjny w uzasadnionych przypadkach może również wystąpić nauczyciel akademicki prowadzący zajęcia.

Prace dyplomowe podlegają sprawdzeniu przez Jednolity System Antyplagiatowy, co stwierdza Regulamin egzaminu dyplomowego dla kierunku filologia. Szczegółowe zasady postępowania określa Zarządzenie Rektora, do którego załącznik stanowi Procedura antyplagiatowa.

Na kierunku filologia nie są obecnie stosowane metody weryfikacji oparte na metodach i technikach kształcenia na odległość. Internetowy system obsługi studentów jest wykorzystywany w celu udostępniania informacji o wynikach zaliczeń lub egzaminów oraz pomocniczo platformy e-learningowe do bieżącej komunikacji ze studentami i zamieszczanie materiałów dydaktycznych. Wykorzystywane metody i techniki gwarantują identyfikację studenta i bezpieczeństwo danych dotyczących studentów.

Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się stosowane na kierunku filologia są różnorodne i należą do nich: test pisemny, egzamin ustny, praca pisemna, projekt studencki grupowy i indywidualny, prezentacja multimedialna, praca tłumaczeniowa, mikroteaching, odwrócona lekcja, ocena aktywności na zajęciach (według arkusza punktów). Metody weryfikacji dla zajęć kierunkowych (np. *gramatyka opisowa, wstęp do językoznawstwa, wstęp do literaturoznawstwa, literatura brytyjska, literatura amerykańska*) są specyficzne i zapewniają skuteczną weryfikację i ocenę stopnia osiągnięcia efektów uczenia się w zakresie wiedzy w dyscyplinach językoznawstwo i literaturoznawstwo (egzamin pisemny, test, praca pisemna), umiejętności wykorzystania wiedzy, doboru źródeł, komunikacji i pracy zespołowej (prace pisemne, projekty, prezentacje multimedialne) oraz kompetencji społecznych (ocena aktywności na zajęciach oraz udziału w dyskusji w grupach, projekty grupowe). Dla zajęć *seminarium dyplomowe* oraz *zajęcia specjalizacyjne* metodami weryfikacji są ocena ciągła aktywności na zajęciach, egzamin dyplomowy oraz praca dyplomowa.

Metody weryfikacji dla różnych grup zajęć umożliwiają sprawdzenie opanowania umiejętności praktycznych i przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela języka angielskiego. W ramach zajęć *praktyczna nauka języka angielskiego* oraz zajęć kierunkowych oprócz metod sprawdzających kompetencje językowe lub wiedzę w zakresie dyscyplin wprowadzono metody weryfikacji oparte na przygotowaniu materiałów dydaktycznych, projektowania sekwencji ćwiczeń, planu lekcji, odwróconej lekcji, symulacji fragmentu lekcji. Na przykład dla zajęć *literatura brytyjska i wstęp do literaturoznawstwa* metodą weryfikacji umiejętności praktycznych właściwych dla wykonywania zawodu nauczyciela jest przygotowanie materiałów do nauczania języka angielskiego na podstawie wybranych fragmentów tekstów literackich. Podobnie dla zajęć *gramatyka opisowa* metodą weryfikacji opanowania umiejętności praktycznych jest symulacja fragmentu lekcji.

Ogólnie przyjęte metody weryfikacji efektów uczenia się w zakresie kompetencji językowych, takie jak egzaminy ustne i pisemne, testy, prace pisemne, prace tłumaczeniowe, prezentacje, projekty indywidualne i grupowe umożliwiają sprawdzenie i ocenę opanowania języka angielskiego dla założonego dla kierunku poziomu C1 ESOKJ. Kompetencje językowe weryfikowane są przede wszystkim w ramach zajęć *praktyczna nauka języka angielskiego (PNJA)*. Kompetencje językowe są również weryfikowane w ramach pisemnych prac semestralnych dla pozostałych grup zajęć prowadzonych w języku angielskim (np. *literatura brytyjska, tłumaczenia specjalistyczne*)

Metody weryfikacji efektów uczenia się w zakresie kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela nie są w pełni zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardzie. Usterki związane są z przede wszystkim z niedostosowaniem metod weryfikacji przewidzianych w kartach zajęć do efektów z kategorii umiejętności, które wymagają bezpośredniej obserwacji studenta w czasie wykonywania zadań właściwych dla danego zadania zawodowego. Nieprawidłowo zaplanowane metody weryfikacji dotyczą zajęć z grupy B. Przygotowanie psychologiczno-pedagogiczne i C. Podstawy dydaktyki i emisja głosu, np.:

- 1) *pedagogika ogólna* - zaliczenie pisemne i prezentacja multimedialna;
- 2) *psychologia ogólna* - egzamin pisemny (test), końcowe zaliczenie pisemne oraz praca pisemna (przy czym w przypadku tych zajęć przewidziana jest też poprawna metoda weryfikacji efektów z kategorii umiejętności w postaci oceniania realizacji zadań wykonywanych w trakcie zajęć z wykorzystaniem arkusza obserwacyjnego);
- 3) *pedagogika szkolna* – prace pisemne;
- 4) *podstawy dydaktyki* – projekt multimedialny.

Przy czym analiza załączonych prac etapowych dowodzi, że np. w przypadku zajęć *pedagogika ogólna* (ćwiczenia) prace pisemne to były np. konspekty zajęć wychowawczych, a więc materiały bezpośrednio powiązane z aktywnością zawodową nauczyciela. Z kolei prezentacje multimedialne stanowiły podstawę do przedstawienia pozostałym studentom wybranej problematyki, a w prezentacjach przewidziane były też zadania aktywizujące grupę. Egzamin pisemny zawierał zadania dotyczące wszystkich efektów uczenia się z kategorii wiedzy zaplanowanych dla wykładów i w części był ukierunkowany na sprawdzenie wiedzy na poziomie wyższym niż sama znajomość zagadnień i faktów.

Poprawne metody weryfikacji efektów uczenia, to znaczy prawidłowo dostosowane do kategorii weryfikowanych efektów, zróżnicowane oraz właściwie dokumentowane zostały przewidziane w zajęciach z *dydaktyki języka angielskiego na II etapie edukacji* (m.in.: egzamin praktyczny,

ocenianie realizacji zadań wykonywanych w trakcie zajęć, prace projektowe studentów z arkuszami oceny rówieśniczej oraz pisemną informacją zwrotną nauczyciela).

Efekty uczenia się osiągnięte przez studentów są uwidocznione w postaci prac etapowych i egzaminacyjnych oraz ich wyników. Narzędziem wykorzystywanym w procesie oceniania są testy zamknięte lub testy wymagające krótkich odpowiedzi otwartych (definicja, nazwa, tytuł itp.), prace pisemne (analiza tekstu literackiego, esej na zadany lub wybrany temat, tłumaczenie pisemne), oraz projekty studenckie indywidualne lub grupowe realizowane w formie konspektu lub prezentacji multimedialnej. Prace etapowe wybrane do oceny wskazują na osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się w zakresie wiedzy w dyscyplinach językoznawstwo i literaturoznawstwo oraz zastosowania metodologii właściwych dla tych dyscyplin. W przypadku egzaminów i zaliczeń wymagających dłuższych wypowiedzi pisemnych (np. dla zajęć *literatura brytyjska*) przedstawione prace wskazują na umiejętność samodzielnej interpretacji tekstu literackiego, właściwego doboru źródeł i formułowania problemu badawczego, oraz komunikowania się w formie pisemnej. Prace etapowe, których celem jest weryfikacja opanowania umiejętności praktycznych i przygotowanie do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku w większości wskazują na umiejętność zastosowania wiedzy w realizacji zadań właściwych dla zawodu nauczyciela. Na przykład dla zajęć *praktyczna nauka języka angielskiego – czytanie i konwersacje, literatura brytyjska, wstęp do literaturoznawstwa, językoznawstwo praktyczne* przedstawiono projekty studenckie, w formie konspektów przedstawiających plan przykładowych lekcji języka angielskiego. Należy zauważyć, że w przypadku projektów dla zajęć *literatura brytyjska* projekty studenckie nie dotyczą w pełni sposobów wykorzystania literatury w nauczaniu języka angielskiego, ponieważ zaproponowane przez studentów pytania do tekstów koncentrują się raczej na analizie literaturoznawczej (biografia, kontekst, gatunek, fabuła, postacie, stylistyka, etc.), nie opierając się na metodyce nauczania języka obcego. Podobnie dla zajęć *kultura amerykańska* projekty w niewielkim stopniu odnoszą się do sposobów zastosowania wiedzy o kulturze amerykańskiej w pracy nauczyciela języka. Projekty te nie weryfikują zatem umiejętności praktycznego wykorzystania wiedzy w zakresie literaturoznawstwa oraz kulturoznawstwa w działalności zawodowej właściwej dla kierunku.

Efekty uczenia się nie są w pełni uwidocznione w losowo wybranych pracach dyplomowych, uwzględnić jednak należy, że oceniane prace etapowe powstały w ramach programu studiów obowiązującego w cyklu 2020-2023 i 2021-2024. Aktualnie obowiązujący program na kierunku, którego dotyczy ocena obowiązuje od cyklu studiów 2023-2026, a pierwsze prace dyplomowe w tym cyklu powstaną dopiero w roku akademickim 2025/26. Przedłożone do analizy prace dyplomowe powstały w dyscyplinach językoznawstwo i literaturoznawstwo oraz w subdyscyplinach przekładoznawstwo i glottodydaktyka. Wykaz tematów prac dyplomowych (2023-2024) wskazuje na ogólnoakademicki charakter części z nich, szczególnie prac powstających w dyscyplinie literaturoznawstwo (np. „Investigating Control and Resistance in Young Adult Dystopian Series by Kiera Cass and Ally Condie”, „Gender Opression in Margaret Atwood’s *The Handmaid’s Tale* and Naomi Alderman’s *The Power*”, „The Theme of Enslavement in Aldous Huxley’s *Brave New World* and George Orwell’s *Nineteen Eighty-Four*”). Grupa prac przekładoznawczych, będących autorskimi tłumaczeniami wybranych angielskich tekstów literackich na język polski, ma charakter aplikacyjny powiązany z przygotowaniem do zawodu tłumacza (zgodnie z założeniami poprzednio obowiązującego programu studiów). Osobną grupę stanowią prace dyplomowe, które, na poziomie

deklaratywnym, wskazują na wdrożeniowy charakter pracy w bliżej nieokreślonej działalności zawodowej. I tak prace „(Self)Therapeutical Potential of Literature: Hope in *The Lord of the Rings* by J.R.R. Tolkien”, „Practical Applications of Disability Studies: Social and Self-Acceptance Through Narrative in Jonathan Friesen’s *Jerk, California*”, „Embracing Absurdism: Therapeutical Implications of *The Stranger* by Albert Camus” zostają przedstawione przez autorów oraz ocenione przez opiekuna i recenzenta jako prace aplikacyjne odnoszące się do terapeutycznego i autoterapeutycznego zastosowania literatury (prace te opisują techniki terapii narracyjnej, logoterapii, czy biblioterapii). Prace o tej tematyce nie mają jednak charakteru aplikacyjnego, skupiają się bowiem na interpretacji literaturoznawczej wybranych tekstów, odnosząc się do filozofii i/lub psychologii, które stanowią kontekst analizy tekstu (co wykazano w załączonej tabeli). Konkluzje dotyczące istotnej roli literatury jako źródła poznania umysłu człowieka i różnych ścieżek rozwoju świadomości są bardzo ogólne i nie oferują praktycznych narzędzi, które można by zastosować w praktyce w ramach działalności zawodowej właściwej dla kierunku. Ponadto działalność zawodowa w zakresie psychologii i/lub psychologii klinicznej nie należy do obszarów działalności zawodowej, do której przygotowują studia na kierunku filologia, zarówno w ramach poprzedniego, jak i obecnie obowiązującego programu studiów. Prace te nie są zatem zgodne z obowiązującymi na kierunku zasadami dyplomowania. Jednocześnie przegląd udostępnionych tematów prac dyplomowych, które powstają w bieżącym roku akademickim pozwala stwierdzić, że również te prace nie mają charakteru aplikacyjnego. Dotyczy to przede wszystkim prac powstających w dyscyplinie literaturoznawstwo (np. „Elements of Detective Fiction in Muriel Spark’s Detective Novels”, „Muriel Spark’s Variety of Feminism: A Study in Selected Novels”, „Isolation and Displacement in Muriel Spark’s African Short Stories”). Na kierunku powstają zatem prace dyplomowe, które nie są zgodne z przyjętymi zasadami dyplomowania właściwymi dla praktycznego profilu studiów.

Wszystkie oceniane prace dyplomowe potwierdzają osiągnięcie przez dyplomanta kompetencji językowej w zakresie języka angielskiego na poziomie C1 ESOKJ.

Sposób dokumentowania przebiegu praktyk nie umożliwia kompleksowej weryfikacji stopnia osiągania przez studenta efektów uczenia się założonych dla praktyk. Wpisy w dzienniczkach praktyk mają charakter ogólnikowy, nie odnoszą się do wszystkich zadań, które student powinien zrealizować, aby osiągnąć efekty uczenia się przypisane do praktyk. Zgodnie z informacjami uzyskanymi od interesariuszy zewnętrznych nauczyciel opiekun praktyk w szkole ma wgląd do dzienniczka praktyk, szkoła dysponuje również egzemplarzem porozumienia z Uczelnią, ale w żadnym z tych dokumentów nie ma katalogu szczegółowych efektów uczenia oraz listy zadań powiązanych z treściami programowymi praktyk, które student powinien opanować i wykonać.

Pozycja absolwentów na rynku pracy jest monitorowana przez Biuro Karier poprzez elektroniczny formularz ankiety dostępny na stronie lub wysyłany absolwentom, którzy wyrazili zgodę na udział w badaniu. Udział pracodawców w monitorowaniu pozycji absolwentów został zapewniony, jednak z pewnością istnieje przestrzeń do większego korzystania z potencjału, jaki daje współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

Rodzaj, forma i tematyka losowo wybranych prac etapowych odnoszą się do wiedzy w dyscyplinach językoznawstwo, literaturoznawstwo i w subdyscyplinie glottodydaktyka i w większości są zgodne z treściami programowymi zapisanymi w sylabusach zajęć. Dla części zajęć wykazano brak odniesień w pracach etapowych do wszystkich zagadnień zawartych w sylabusie (np. sylabus zajęć *językoznawstwo praktyczne*).

Tematyka i metodyka prac dyplomowych mieszczą się w dyscyplinach literaturoznawstwo, językoznawstwo i subdyscyplinach przekładoznawstwo i glottodydaktyka. Przedłożone do oceny prace są poprawnie skonstruowane pod względem formalnym i merytorycznym, jednak nie wszystkie wskazują na właściwe zastosowanie teorii i metodologii właściwych dla przekładoznawstwa (niewystarczające odniesienia do terminologii, metodologii i źródeł w zakresie subdyscypliny) i glottodydaktyki (niewłaściwe zastosowanie badania ankietowego), co wykazano w załączonych tabelach. Jak opisano wyżej tematyka i metodyka części prac dyplomowych, które powstały na kierunku w latach 2023-2024 nie odpowiada praktycznemu profilowi studiów lub nie odnosi się do praktyki w obszarze działalności zawodowej właściwej dla kierunku.

Studenci na kierunku filologia nie są autorami lub współautorami publikacji fachowych w dyscyplinach, do których przypisany jest kierunek, ani udokumentowanych osiągnięć w obszarach działalności zawodowej właściwej dla kierunku.

Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione w uchwale nr 184/2023 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 23 marca 2023 r. w sprawie oceny programowej na kierunku filologia prowadzonego w Akademii Zamojskiej na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia	Ocena realizacji zalecenia (zalecenie zrealizowane / zalecenie niezrealizowane)
1.	Zaleca się sformułowanie zasad dyplomowania w sposób uniemożliwiający powstawanie na kierunku prac dyplomowych, które nie w pełni odpowiadają dyscyplinom naukowym, do których został przyporządkowany kierunek, poziomowi studiów i praktycznemu profilowi kształcenia.	Sformułowano zasady dyplomowania wskazujące na dyscypliny językoznawstwo i literaturoznawstwo oraz na wymóg aplikacyjnego charakteru pracy dyplomowej. Dla cykli kształcenia objętych nowym programem (2023-2026, 2024-2027) nie powstały jeszcze prace dyplomowe. Prace dyplomowe, które powstały w ramach poprzedniego programu mieszczą się w dyscyplinach literaturoznawstwo i językoznawstwo, jednak nie wszystkie odpowiadają w sposób rzeczywisty praktycznemu profilowi kształcenia, w związku z czym sformułowano odrębne zalecenie	Zalecenie zrealizowane
2.	Zaleca się wyłączenie z katalogu metod weryfikacji efektów uczenia się kontroli obecności studentów na	Wyłączono z katalogu metod weryfikacji efektów uczenia się kontrolę obecności studentów na zajęciach. W celu weryfikacji efektów	Zalecenie zrealizowane

	zajęciach, bez powiązania jej z właściwie sformułowanymi efektami uczenia się.	uczenia się powiązanych z umiejętnościami i kompetencjami społecznymi wprowadzono ciągłą ocenę przygotowania do zajęć oraz aktywności na zajęciach w oparciu o arkusze z określoną skalą punktów.	
3.	Zaleca się podjąć działania naprawcze zapobiegające występowaniu nieprawidłowości, które stały się podstawą do sformułowania powyższych zaleceń.	Usunięto wskazane nieprawidłowości	Zalecenie zrealizowane

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Stosowane są formalnie przyjęte i opublikowane, spójne i przejrzyste warunki przyjęcia kandydatów na studia, umożliwiające właściwy dobór kandydatów, zasady progresji studentów i zaliczania poszczególnych semestrów i lat studiów, w tym dyplomowania, uznawania efektów i okresów uczenia się oraz kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym, a także potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów.

System weryfikacji efektów uczenia się umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz rzetelną i wiarygodną ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, a stosowane metody weryfikacji i oceny są zorientowane na studenta, umożliwiają uzyskanie informacji zwrotnej o stopniu osiągnięcia efektów uczenia się oraz motywują studentów do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się. Metody te pozwalają na sprawdzenie i ocenę efektów uczenia się w zakresie dyscyplin językoznawstwo i literaturoznawstwo. Częściowo pozwalają również na weryfikację opanowania umiejętności praktycznych i przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku.

Metody weryfikacji efektów uczenia się w zakresie przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Prace etapowe i egzaminacyjne oraz projekty studenckie potwierdzają osiągnięcie efektów uczenia się w dyscyplinach językoznawstwo i literaturoznawstwo. Jednak nie wszystkie projekty mające weryfikować osiągnięcie umiejętności praktycznych powiązanych z realizacją zadań właściwych dla zawodu nauczyciela na poziomie deklaracyjnym są w rzeczywistości powiązane z realizacją zadań w tym obszarze.

Choć program praktyk zawodowych zawiera pełen katalog szczegółowych efektów uczenia się określonych w standardzie dla praktyk, to sposób dokumentowania przebiegu praktyk w dziennikach praktyk nie umożliwia kompleksowej weryfikacji stopnia ich osiągnięcia.

Prace dyplomowe potwierdzają osiągnięcie wiedzy i umiejętności w zakresie dyscyplin językoznawstwo i literaturoznawstwo, jednak część prac nie jest zgodna z wymogiem aplikacyjnego charakteru pracy właściwym dla praktycznego profilu kształcenia i określonym w zasadach dyplomowania.

Prace etapowe i egzaminacyjne, projekty studenckie oraz prace dyplomowe potwierdzają znajomość języka angielskiego na poziomie C1 według ESOKJ.

Sformułowane poniżej rekomendacje nie mają wpływu na ocenę kryterium. Propozycja oceny kryterium spełnione częściowo wynika z nieprawidłowości dotyczących:

1. nieprecyzyjnego określenia wymogów wobec projektów weryfikujących umiejętności praktyczne, co skutkuje brakiem rzeczywistego powiązania tych projektów z obszarem działalności zawodowej właściwej dla kierunku;
2. powstawaniem prac dyplomowych niezgodnych z obowiązującymi na kierunku zasadami dyplomowania oraz obszarem działalności zawodowej właściwym dla kierunku;
3. niezapewnienia kompleksowej weryfikacji szczegółowych efektów uczenia się określonych w standardzie dla praktyk zawodowych.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Rekomendacje

1. W przypadku zachowania wstępnego wymogu dla drugiego języka obcego w sylabusach zajęć, rekomenduje się uwzględnienie weryfikacji poziomu znajomości języka niemieckiego lub rosyjskiego w zasadach rekrutacji.
2. Rekomenduje się uwzględnienie w zasadach rekrutacji informacji dla kandydatów o wymaganych kompetencjach cyfrowych.
3. Rekomenduje się uszczegółowienie zapisów dotyczących sposobu adaptowania metod sprawdzania efektów uczenia się do potrzeb studentów z niepełnosprawnością.
4. Rekomenduje się wprowadzenie do kart zajęć bardziej precyzyjne opisy metod weryfikacji efektów uczenia się dowodzące ich dostosowanie do kategorii efektu.
5. Rekomenduje się wprowadzenie zapisu określającego minimalny okres czasu oraz tryb udostępnienia recenzji pracy dyplomowej do wglądu studenta przed egzaminem dyplomowym.
6. Rekomenduje się dokonanie przeglądu projektowanych zagadnień i pytań dla prac etapowych pod kątem ich pełnej zgodności z treściami programowymi dla zajęć.

Zalecenia

1. Zaleca się precyzyjne określenie wymagań dotyczących projektów weryfikujących umiejętności praktyczne w celu zapewnienia ich rzeczywistego powiązania z przygotowaniem do realizacji zadań właściwych dla zawodu nauczyciela.
2. Zaleca się wprowadzenie procedury zatwierdzania tematów prac dyplomowych, która zapobiegać będzie powstawaniu prac dyplomowych niezgodnych z obowiązującymi na kierunku zasadami dyplomowania wskazującymi na wymóg aplikacyjnego charakteru pracy

zgodnego z profilem praktycznym studiów oraz obszarem działalności zawodowej właściwym dla kierunku.

3. Zaleca się zapewnienie kompleksowej weryfikacji szczegółowych efektów uczenia się osiąganych w ramach praktyk zawodowych.
4. Zaleca się dostosowanie harmonogramu realizacji praktyk psychologiczno-pedagogicznych do harmonogramu zajęć z grupy zajęć B. Przygotowanie psychologiczno-pedagogiczne oraz D. Podstawy dydaktyki i emisja głosu.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

Na kierunku filologia obecnie zajęcia prowadzi 22 nauczycieli akademickich, w tym 2 doktorów habilitowanych, 9 doktorów i 11 magistrów, wśród których siedem osób to pracownicy Instytutu Filologii zatrudnieni na umowę o pracę. Pozostałe osoby to pracownicy innych jednostek organizacyjnych w Uczelni zatrudnieni w ramach umowy o pracę lub nauczyciele pracujący na umowę-zlecenie. Nauczyciele ze stopniem naukowym doktora habilitowanego i doktora posiadają stopnie i dorobek naukowy w dyscyplinach: językoznawstwo, literaturoznawstwo, nauki o kulturze i religii, pedagogika i psychologia. Osoby prowadzące zajęcia związane z dyscypliną językoznawstwo posiadają aktualny i udokumentowany dorobek w tej dyscyplinie, natomiast wśród osób prowadzących zajęcia związane z dyscypliną literaturoznawstwo nie wszystkie posiadają odpowiednie kwalifikacji i/lub aktualny dorobek w tej dyscyplinie, co wykazano w załączonej tabeli.

Liczebność kadry w stosunku do liczby studentów oraz posiadane tytuły zawodowe i stopnie naukowe umożliwiają prawidłową realizację zajęć i zapewniają studentom zdobywanie wiedzy i umiejętności w dyscyplinach językoznawstwo i literaturoznawstwo, oraz zdobywanie umiejętności praktycznych właściwych dla zawodu nauczyciela.

Nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia na ocenianym kierunku posiadają wieloletnie doświadczenie oraz udokumentowany dorobek dydaktyczny umożliwiające prawidłową realizację zajęć. Część z nich to pracownicy z długim stażem zawodowym związanym z pracą dydaktyczną na uczelniach wyższych, posiadający doświadczenie jako promotorzy i/lub recenzenci prac dyplomowych, a także jako nauczyciele języka obcego w szkołach publicznych, lektorzy w prywatnych szkołach językowych i egzaminatorzy. Część z nich jest twórcami programów nauczania, kursów i materiałów dydaktycznych, organizatorami i współorganizatorami warsztatów edukacyjnych. Doświadczenie to nie przekłada się jednak w pełni na nabywanie przez studentów umiejętności praktycznych w zakresie działalności zawodowej nauczyciela na II etapie edukacji, ponieważ nie dla wszystkich zajęć kształtujących umiejętności praktyczne stosowane są właściwe metody kształcenia oraz metody weryfikacji uczenia się pozwalające na rzeczywiste przygotowanie do działalności zawodowej nauczyciela oraz weryfikację umiejętności w tym zakresie, co wykazano w analizie kryterium drugiego i trzeciego. Jak wykazały hospitacje zajęć nauczyciele są dobrze przygotowani merytorycznie i posiadają wysokie kompetencje językowe. Nie wszyscy jednak stosują właściwe metody dydaktyczne w pełni aktywizujące studentów oraz metody symulujące pracę nauczyciela i pozwalające na zdobywanie umiejętności praktycznych w tym zawodzie. Zauważono również niedostateczne wykorzystanie metod opartych na technologiach informacyjnych.

Dla większości zajęć przydział zajęć uwzględnia, tytuł/stopień i dorobek naukowy oraz kompetencje dydaktyczne prowadzących. Zajęcia w ramach modułu *praktyczna nauka języka angielskiego* powierzane są nauczycielom posiadającym tytuł zawodowy magistra filologii angielskiej. Większość zajęć kierunkowych prowadzona jest przez nauczycieli posiadających stopień i dorobek naukowy związany z dyscyplinami językoznawstwo i literaturoznawstwo oraz treściami programowymi właściwymi dla tych zajęć (*wstęp do językoznawstwa, językoznawstwo praktyczne, gramatyka opisowa, literatura brytyjska, wstęp do literaturoznawstwa*). Zastrzeżenia budzi jednak powierzenie zajęć *literatura amerykańska, kultura amerykańska, kultura brytyjska, kultura angielskiego obszaru językowego*, których treści programowe wymagają uporządkowanej wiedzy w dyscyplinach literaturoznawstwo oraz w dyscyplinie nauki o kulturze i religii, wynikającej z badań własnych osobie nieprowadzącej badań w tych dyscyplinach.

Obciążenia godzinowe poszczególnych nauczycieli akademickich zatrudnionych w Uczelni jest zgodne z wymaganiami i nie przekracza wymiaru zajęć dydaktycznych określonych w Ustawie. Obciążenie godzinowe prowadzeniem zajęć nauczycieli akademickich zatrudnionych w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy jest zgodne z wymaganiami i ponad 50% ogółu godzin zajęć dydaktycznych jest prowadzona przez osoby zatrudnione w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy.

Na kierunku filologia nie są obecnie prowadzone zajęcia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Monitorowanie realizacji zajęć odbywa się poprzez hospitacje oraz informacje płynące od studentów w formie ankiet na zakończenie każdych zajęć.

Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia w ramach kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela są zgodne z wymaganiami standardu. Każdy z nauczycieli akademickich posiada wykształcenie kierunkowe, w dyscyplinie właściwej dla specyfiki prowadzonych zajęć (psychologia, pedagogika, sztuki muzyczne, językoznawstwo), większość (7 osób z 9) posiada tytuł naukowy doktora. Osoby z tytułem zawodowym magistra posiadają doświadczenie zawodowe uzasadniające prowadzenie przydzielonych zajęć.

Zatrudnienie nauczycieli akademickich w Akademii Zamojskiej następuje w drodze otwartego konkursu. Zasady i procedury przeprowadzania konkursu określa Statut Uczelni. O doborze nauczycieli akademickich decyduje ich dorobek naukowy i/lub doświadczenie i osiągnięcia dydaktyczne oraz praktyka zawodowa. Dobór nauczycieli akademickich jest transparentny. W ciągu ostatnich dwóch lat, zgodnie z zaleceniami Polskiej Komisji Akredytacyjnej, zatrudniono nauczycieli akademickich posiadających kwalifikacje i dorobek naukowy w dyscyplinie językoznawstwo, co sprawiło, że Uczelnia posiada obecnie odpowiedni potencjał kadrowy niezbędny do prawidłowej realizacji zajęć na kierunku filologia. Jednocześnie, jak wskazano wyżej, na kierunku filologia nadal pojawiają się nieprawidłowości w obsadzie zajęć kierunkowych.

Uczelnia nie przeprowadza analizy potrzeb szkoleniowych pracowników, organizowane są jednak szkolenia z inicjatywy Uczelni lub na prośbę pracowników. Na przykład w marcu bieżącego roku odbyło się szkolenie „Funkcjonowanie studenta z ASD w środowisku akademickim”. Zapotrzebowanie na tego typu szkolenie zgłosili nauczyciele prowadzący zajęcia na kierunku. Od czerwca 2022 do listopada 2023 roku odbyły się również trzy szkolenia w ramach projektu „Uczelnia dostępna dla wszystkich”. Kiloro nauczycieli skorzystało z możliwości udziału w szkoleniach w ramach programu

Erasmus+. Ponadto część nauczycieli prowadzących zajęcia na kierunku bierze udział w szkoleniach organizowanych poza uczelnią, z których część jest finansowana lub dofinansowana przez uczelnię.

Nauczyciele akademicki prowadzący zajęcia na kierunku filologia oceniani są przez studentów poprzez system elektronicznych ankiet przeprowadzanych dla każdego zajęcia po każdym semestrze. Pytania w ankietach dotyczą sposobu realizacji zajęć, zakresu wiedzy, umiejętności i kompetencji zdobytych na zajęciach oraz oceny ich przydatności, dostępności informacji o zasadach zaliczania zajęć, przepływu informacji pomiędzy prowadzącym zajęcia a studentami oraz zachowania prowadzącego wobec studentów. Nauczyciele akademicki otrzymują wgląd do zbiorczych wyników ankiet. Prowadzone są również regularne hospitacje zajęć. Zasady i częstotliwość hospitacji w odniesieniu do różnych pracowników określa zarządzenie Rektora. Hospitacji podlegają wszyscy nauczyciele akademicki nie rzadziej niż raz w roku. Plan hospitacji ustala Dyrektor Instytutu przed rozpoczęciem każdego semestru. Ocenie podlegają elementy mające wpływ na osiągnięcie zapisanych w karcie zajęć celów i efektów uczenia się. Osoba hospitująca (Dyrektor Instytutu lub osoba przez niego wyznaczona) sporządza protokół z hospitacji. Nauczyciel akademicki prowadzący hospitowane zajęcia ma obowiązek zapoznać się z oceną i uwagami do hospitowanych zajęć.

Zgodnie z Regulaminem oceny okresowej nauczycieli akademickich Akademii Zamojskiej nauczyciele zatrudnieni w uczelni w ramach mianowania lub umowy o pracę poddawani są ocenie za każdy rok kalendarzowy. Wszyscy nauczyciele prowadzący zajęcia na kierunku zatrudnieni w Instytucie Filologii należą do grupy pracowników dydaktycznych, zatem okresowej ocenie podlega ich działalność dydaktyczna i organizacyjna oraz stałe podnoszenie kompetencji zawodowych. Pod uwagę brane są również wyniki ankiet studenckich oraz protokoły hospitacji zajęć. W ocenie okresowej za rok 2023 wszyscy pracownicy Instytutu Filologii uzyskali oceny pozytywne.

Wyniki okresowej oceny stanowią jedno z kryteriów uwzględnianych przy podejmowaniu decyzji dotyczących uposażenia, awansów, nagród oraz przedłużenia lub rozwiązania stosunku pracy, nie są jednak w sposób systemowy wykorzystywane do doskonalenia poszczególnych nauczycieli akademickich i planowania ich indywidualnych ścieżek rozwojowych.

Realizowana polityka kadrowa sprzyja stabilizacji zatrudnienia, częściowo wpływa również na indywidualny rozwój nauczycieli akademickich. Są oni jednak w większym stopniu oceniani niż motywowani do rozwoju i stałego doskonalenia swoich kompetencji w ramach systemowych rozwiązań opartych między innymi na rozpoznaniu potrzeb szkoleniowych kadry oraz sformułowaniu zasad wsparcia rozwoju naukowego i/lub zawodowego. Realizowana polityka kadrowa pozwala na dobór kadry umożliwiający prawidłową realizację zajęć, jednak potencjał kadry nie jest zawsze właściwie wykorzystywany ze względu na wykazane wyżej nieprawidłowości w obsadzie zajęć.

Wprowadzony zarządzeniem Rektora Regulamin przeciwdziałania mobbingowi, molestowaniu seksualnemu i dyskryminacji studentów w Akademii Zamojskiej nie dotyczy zasad rozwiązywania konfliktów oraz reagowania na przypadki zagrożenia, naruszenia bezpieczeństwa lub dyskryminacji i przemocy wobec członków kadry, jego zapisy mają bowiem zastosowanie jedynie wobec studentów uczelni. W sytuacji konfliktowej dotyczącej pracownika może on zwrócić się do Rektora lub Uczelnianej Komisji Dyscyplinarnej ds. Nauczycieli. W uczelni brak jest jednak systemowych rozwiązań dotyczących zasad rozwiązywania konfliktów oraz reagowania na przypadki zagrożenia, naruszenia bezpieczeństwa lub dyskryminacji i przemocy wobec członków kadry prowadzącej kształcenie.

Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione w uchwale nr 184/2023 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 23 marca 2023 r. w sprawie oceny programowej na kierunku filologia prowadzonego w Akademii Zamojskiej na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia	Ocena realizacji zalecenia (zalecenie zrealizowane / zalecenie niezrealizowane)
1.	Zaleca się zapewnienie kadry, której kompetencje umożliwią osiągnięcie efektów uczenia się powiązanych z charakterystyką P6S_WG Polskiej Ramy Kwalifikacji w zakresie dyscypliny naukowej językoznawstwo, w sposób uwzględniający jej wiodący charakter w kształceniu na kierunku.	W ciągu ostatnich dwóch lat uczelnia zatrudniła jedną osobę z tytułem doktora habilitowanego i dwie osoby z tytułem doktora w dyscyplinie językoznawstwo, które posiadają aktualny dorobek naukowy w tej dyscyplinie. Osoby te prowadzą zajęcia, których treści i efekty uczenia się odnoszą się do językoznawstwa. Zapewnia to osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się powiązanych z charakterystyką P6S_WG PRK w zakresie dyscypliny językoznawstwo.	Zalecenie zrealizowane
2.	Zaleca się podjąć działania naprawcze zapobiegające występowaniu nieprawidłowości, które stały się podstawą do sformułowania powyższych zaleceń	Usunięto wskazane nieprawidłowości	Zalecenie zrealizowane

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Kompetencje i doświadczenie, kwalifikacje oraz liczba nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami zapewniają prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Pojawiają się jednak przypadki niewłaściwego przydziału zajęć kierunkowych osobom nie posiadającym stopnia i/lub dorobku naukowego w dyscyplinach, do których odnoszą się treści oraz efekty uczenia się dla tych zajęć.

Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami w zakresie przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia w ramach kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela są zgodne z wymaganiami standardu.

Polityka kadrowa zapewnia dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, oparty o transparentne zasady i umożliwiający prawidłową realizację zajęć, jednak potencjał kadry nie jest w pełni wykorzystany w sposób właściwy z powodu nieprawidłowości w obsadzie części zajęć. Polityka kadrowa uwzględnia systematyczną ocenę kadry prowadzącej kształcenie, przeprowadzaną z udziałem studentów, jednak wyniki tych ocen nie są wykorzystywane w doskonaleniu kadry. Nie stwarza również odpowiednich warunków stymulujących kadre do ustawicznego rozwoju.

Sformułowane poniżej rekomendacje nie mają wpływu na ocenę kryterium. Propozycja oceny kryterium spełnione częściowo wynika z nieprawidłowości dotyczących nieprawidłowej obsady części zajęć.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Rekomendacje

1. Rekomenduje się wprowadzenie systemowych rozwiązań prowadzących do pełniejszego wykorzystania wyników oceny okresowej nauczycieli w celu podnoszenia ich kwalifikacji i planowania indywidualnych ścieżek rozwojowych.
2. Rekomenduje się wprowadzenie zapisów dotyczących zasad rozwiązywania konfliktów oraz reagowania na przypadki zagrożenia, naruszenia bezpieczeństwa lub dyskryminacji i przemocy wobec członków kadry.

Zalecenia

1. Zaleca się przydział wszystkich zajęć kierunkowych osobom posiadającym stopień i/lub dorobek naukowy w dyscyplinach, do których odnoszą się treści oraz efekty uczenia się dla tych zajęć.
2. Zaleca się przeprowadzenie analizy potrzeb szkoleniowych pracowników oraz skierowania do nich oferty szkoleniowej zorientowanej na podnoszenie kompetencji dydaktycznych, szczególnie w zakresie właściwego doboru metod i narzędzi związanych z kształceniem umiejętności praktycznych w obszarze zawodowym właściwym dla kierunku.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Kierunek użytkuje sale dydaktyczne w budynku Wydziału Nauk Społecznych. Ponadto współużytkuje aulę, która znajduje się również w tym budynku. Wszystkie te pomieszczenia są zgodne z potrzebami procesu nauczania i uczenia się na kierunku filologia i umożliwiają prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów uczenia się.

Sale dydaktyczne wyposażone są w tablice suchościeralne, komputer stacjonarny i rzutnik multimedialny. Kierunek posiada również nowoczesne laboratorium językowe (sala nr B10) wyposażone w 24 stanowiska ze słuchawkami dla studentów oraz komputer centralny dla wykładowcy wraz z konsolą i stosownym oprogramowaniem. Stanowisko wykładowcy zapewnia sterowanie systemem, który umożliwia interaktywne ćwiczenia konwersacji i wymowy przy jednoczesnej pracy wszystkich studentów. System umożliwia dowolną konfigurację grup konwersacyjnych. Dodatkowo, na potrzeby modułu tłumaczeniowego, laboratorium wyposażone jest w dwuosobową kabinę i bezprzewodowy System Tour Guide do tłumaczeń symultanicznych.

W pracowni dydaktycznej, w której odbywają się m.in. zajęcia związane z przygotowaniem do wykonywania roli zawodowej, znajdują się pomoce dydaktyczne takie jak językowe gry edukacyjne oraz podręczniki i materiały dodatkowe do nauki języka angielskiego w klasach IV-VIII szkoły podstawowej. Zajęcia, których treści wymagają posługiwania się technologią informacyjno-komunikacyjną, odbywają się w laboratoriach komputerowych (sale B6 i B11).

Pracownicy Instytutu Filologii, jak i studenci kierunku korzystają z platformy Microsoft Teams w ramach zakupionego przez uczelnię dostępu do pakietu Office 365. Wspomniana platforma jest wykorzystywana do bieżącej komunikacji między pracownikami i studentami, udostępniania materiałów dydaktycznych w wersji elektronicznej, a także wykonywania zadań w ramach pracy własnej studenta oraz ich weryfikacji. Analizując powyższe należy stwierdzić, że infrastruktura informatyczna, wyposażenie pomieszczeń, pomoce i środki dydaktyczne spełniają odpowiednie wymagania i umożliwiają prawidłową realizację zajęć w tym z wykorzystaniem zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych. Liczba sal dydaktycznych i ich wyposażenie są dostosowane do liczby studentów kierunku filologia oraz dostosowane do liczebności grup i umożliwiają prawidłową realizację zajęć, w tym samodzielne wykonywanie czynności praktycznych przez studentów.

Biblioteka Akademii Zamojskiej dysponuje odpowiednią powierzchnią dla prawidłowego prowadzenia swojej działalności. Dostępny jest skaner do książek i czasopism, który służy do digitalizacji zbiorów. Ze skanera korzystają zarówno pracownicy, jak i studenci. Czytelnia oferuje 30 miejsc pracy indywidualnej, a także stanowiska komputerowe. Biblioteka otwarta jest w godzinach 8.00-16.00, od poniedziałku do piątku, w soboty 8.00-15.30. Lokalizacja biblioteki, liczba, wielkość i układ pomieszczeń bibliotecznych, ich wyposażenie techniczne, liczba miejsc w czytelni, udogodnienia dla użytkowników, godziny otwarcia zapewniają warunki do komfortowego korzystania z zasobów bibliotecznych w formie tradycyjnej i cyfrowej przez studentów kierunku.

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa i biblioteczna oraz zasady korzystania z niej są zgodne z przepisami BHP. Zapewnione są pomieszczenia i przestrzenie socjalne dla pracowników i studentów.

Studenci ocenianego kierunku mają dostęp do sieci bezprzewodowej oraz do pomieszczeń dydaktycznych, laboratoriów naukowych, komputerowych, specjalistycznego oprogramowania poza godzinami zajęć, w celu wykonywania zadań lub realizacji projektów.

Obiekt, w którym prowadzone są zajęcia związane z ocenianym kierunkiem, wyposażony jest w dwie windy i podjazd. Znajdują się w nim dwie toalety dla osób z niepełnosprawnościami. W Dziekanacie znajduje się jedna drobna bariera architektoniczna: zbyt wysoki kontuar do obsługi interesantów.

Nie zidentyfikowano żadnych barier do korzystania z technologii informacyjno-komunikacyjnej. Zapewnione jest pełne dostosowanie infrastruktury dydaktycznej, naukowej i bibliotecznej do potrzeb osób z niepełnosprawnością.

Sieć Wi-Fi dostępna na terenie całego budynku. Obecnie na ocenianym kierunku nie jest prowadzone kształcenie na odległość, jednak zakupiony przez Uczelnię oprogramowanie z dostępem do platformy Teams, umożliwia synchroniczną i asynchroniczną interakcję między studentami i osobami prowadzącymi zajęcia.

Infrastruktura informatyczna i oprogramowanie stosowane w kształceniu z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość spełniają wszystkie wymagania określone standardem kształcenia. Zapewniony jest również dostęp do specjalistycznego oprogramowania wspomagającego kształcenie z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Księgozbiór związany z kierunkiem filologia obejmuje aktualne pozycje z zakresu językoznawstwa (ponad 1800 pozycji), historii, literatury i literaturoznawstwa (około 1600 pozycji), dydaktyki nauczania języka angielskiego, a także psychologii i pedagogiki. Zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne są zgodne, co do aktualności, zakresu tematycznego i zasięgu językowego, a także formy wydawniczej, z potrzebami procesu nauczania i uczenia się na kierunku filologia, umożliwiając osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku oraz prawidłową realizację zajęć.

W Bibliotece znajduje się piśmiennictwo zalecane w sylabusach w liczbie egzemplarzy dostosowanej do potrzeb procesu nauczania i uczenia się oraz liczby studentów. Zbiory dostępne są zarówno tradycyjnie jak i z wykorzystaniem narzędzi informatycznych. Wdrożono system biblioteczny American Systems, który usprawnia pracę biblioteki oraz integruje wszystkie niezbędne funkcje: opracowywanie zbiorów, gromadzenie, udostępnianie. System umożliwia dostęp do katalogu biblioteki OPAC w Internecie. Użytkownicy mają możliwość rezerwacji i zamawiania książek zdalnie, za pomocą indywidualnego konta. System jest kompatybilny z systemem obsługi dziekanatu Bazus.

W Bibliotece AZ znajduje się również specjalne stanowisko komputerowe z dostępem do usługi: Academica – projekt jest realizowany pod auspicjami Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej przez Bibliotekę Narodową oraz Naukową i Akademicką Sieć Komputerową. Nauczyciele akademicki i studenci mogą korzystać z bezpłatnego dostępu do zasobów baz danych zgromadzonych w ramach Wirtualnej Biblioteki Nauki. Uczelnia posiada też dostęp do następujących baz: Elsevier, Wiley, Nature, Web of Knowledge, Springer, Ebsco, Science, Scopus. Uczelnia oferuje dostęp do czytelni elektronicznej Ibuk.pl. Możliwość korzystania z zasobów jest dostępna również dla osób z

niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełne korzystanie z zasobów, w tym osobom z niepełnosprawnością narządu wzroku.

Siedziba Biblioteki oferuje dostęp bez barier architektonicznych (dostępna winda). Przygotowano 2 stanowiska komputerowe przeznaczone dla osób na wózkach (regulowany elektrycznie stół). Brak jest obecnie pełnego oznaczenia, umożliwiającego dotarcie osobom z niepełnosprawnościami do dedykowanego im stanowiska. Biblioteka dysponuje urządzeniami wspomagającymi osoby niedowidzące i niewidome. Posiada m.in. stacjonarny multimedialny powiększalnik tekstu oraz grafiki Vocatex Plus wyposażony w funkcję rozpoznawania tekstu oraz w funkcję odczytywania tekstu ludzkim głosem, elektroniczne lupy powiększające, drukarkę Braille'a, oprogramowanie ZoomText Magnifier with Speech zapewniające funkcjonalność w zakresie odczytu tekstu ludzkim głosem i powiększania zawartości wyświetlanej na ekranie monitora, przeznaczone dla osób niedowidzących klawiatury oraz urządzenia wskazujące.

Materiały dydaktyczne, opracowane w formie elektronicznej, są udostępniane studentom w ramach kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, i są dostępne także dla studentów z niepełnosprawnością.

Na ocenianym kierunku prowadzone są okresowe nieformalne przeglądy, w którym infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza podlegają ocenie we wszystkich aspektach określonych w standardzie kształcenia. Przedstawiciele społeczności akademickiej zgłaszają wszelkie uwagi do dziekanatu lub do dyrekcji Instytutu.

Mimo braku kształcenia na odległość na ocenianym kierunku, infrastruktura informatyczna i oprogramowanie stosowane w kształceniu z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość są aktualne i zgodne z obowiązującymi standardami.

W nieformalnych przeglądach dotyczących infrastruktury i wyposażenia uczestniczą nauczyciele akademicki i inne osoby prowadzące zajęcia oraz studenci. Wyniki tych przeglądów, w tym wnioski składane przez studentów, wykorzystywane są do doskonalenia całej infrastruktury, wyposażenia i zasobów, wykorzystywanych na ocenianym kierunku studiów.

Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione w uchwale nr 184/2023 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 23 marca 2023 r. w sprawie oceny programowej na kierunku filologia prowadzonego w Akademii Zamojskiej na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia	Ocena realizacji zalecenia (zalecenie zrealizowane / zalecenie niezrealizowane)
1.	Zaleca się stworzenie pracowni na potrzeby	Specjalistyczna pracownia została utworzona.	Zalecenie zrealizowane.

	specjalizacji nauczycielskiej.		
2.	Zaleca się dostosowanie infrastruktury wykorzystywanej do prowadzenia zajęć do potrzeb osób z niepełnosprawnościami w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu.	Kompleks budynków przy ul. Sienkiewicza przeszedł remont generalny, w tym przebudowę klatki schodowej, w wyniku czego jest dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnością ruchową: dostępne są rampy, windy, toalety. W bibliotece uczelnianej ogólnodostępne są narzędzia wspomagające realizację efektów uczenia się przez osoby z niepełnosprawnościami.	Zalecenie zrealizowane.
3.	Zaleca się zapewnienie zbiorów bibliotecznych umożliwiających osiągnięcie efektów uczenia się przyjętych dla kierunku, w tym piśmiennictwa zalecanego w sylabusach.	Uzupełniono księgozbiór biblioteczny o ok. 100 pozycji związanych z realizacją efektów uczenia się na kierunku.	Zalecenie zrealizowane
4.	Zaleca się podjąć działania naprawcze zapobiegające występowaniu nieprawidłowości, które stały się podstawą do sformułowania powyższych zaleceń.	Podjęto działania, które zmieniły stan faktyczny będący podstawą do sformułowania zaleceń. Jednocześnie wprowadzono nieformalny system oceny infrastruktury przez społeczność akademicką.	Zalecenie zrealizowane

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Infrastruktura dydaktyczna, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia są nowoczesne, umożliwiają prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym opanowanie umiejętności praktycznych i przygotowanie do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku, jak również są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu.

Infrastruktura dydaktyczna i naukowa uczelni, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia w zakresie przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Infrastruktura dydaktyczna, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne podlegają systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Sformułowane poniżej rekomendacje dotyczące zdiagnozowanych uchybień nie mają wpływu na ogólną pozytywną ocenę spełniania kryterium.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Rekomendacje

1. Rekomenduje się wprowadzenie sformalizowanej, okresowej oceny bazy dydaktycznej, z udziałem nauczycieli i studentów.
2. Rekomenduje się dostosowanie pomieszczenia dziekanatu do obsługi osób z niepełnosprawnością narządu ruchu poprzez obniżenie kontuaru.
3. Rekomenduje się wprowadzenie oznaczeń dla osób z niepełnosprawnościami w Bibliotece, by samodzielnie mogły dotrzeć do stworzonego dla nich stanowiska.

Zalecenia

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Do instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego na ocenianym kierunku należą: II L.O im. Marii Konopnickiej w Zamościu, Szkoła Podstawowa nr 2 im. Henryka Sienkiewicza w Zamościu, Szkoła Podstawowa im. Szymona Szymonowicza nr 6 w Zamościu, Dwujęzyczna Szkoła Podstawowa Smart School w Zamościu, Dwujęzyczne Liceum Ogólnokształcące Smart High w Zamościu oraz Szkoła Języków Obcych Bacalarus w Zamościu.

Oceniając powyższy dobór należy stwierdzić, że Uczelnia prawidłowo określiła rodzaj, zasięg i zakres instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego, z którymi prowadzi współpracę w zakresie projektowania i realizacji programu kształcenia. Jest on zgodny z koncepcją i celami kształcenia oraz wynikającymi z nich obszarami działalności zawodowej/gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwymi dla kierunku filologia.

Współpraca przy projektowaniu programu studiów odbywa się w sposób nieformalny i pozbawiony znamion uporządkowanego, cyklicznego i powtarzalnego procesu.

Przedstawiciele wybranych pracodawców biorą udział w pracach kierunkowego zespołu programowego, jednak podczas wizytacji kierunku zespół oceniający nie był w stanie zidentyfikować jednoznacznych przykładów wpływu otoczenia społeczno-gospodarczego na konstrukcję programu studiów. Jedynym przykładem wskazanym przez przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego była konsultacja programu praktyk zawodowych. Istnieje znacząca przestrzeń na wykorzystanie potencjału płynącego ze współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym do analizy programu studiów i zmian w nim przeprowadzanych, w tym zmian konstrukcji sylwetki absolwenta pod kątem oczekiwań rynku pracy.

Na ocenianym kierunku proces współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym przy realizacji programu przebiega w sposób cykliczny i stały. Analiza tego procesu pozwala również stwierdzić, że realizowane inicjatywy dobrane zostały adekwatnie do celów kształcenia i potrzeb wynikających z realizacji programu studiów na kierunku filologia oraz osiągania przez studentów założonych efektów uczenia się.

Do działań przy realizacji programu studiów należy zaliczyć poniższe formy współpracy:

1. Realizowana wspólnie z zamojskimi Szkołami Podstawowymi nr 2 i nr 6 współpraca polegająca na realizacji praktyk zawodowych dla studentów kierunku,
2. Realizowana wspólnie z Dwujęzycznym Liceum Ogólnokształcące Smart High oraz Szkołą Języków Obcych Bacalarus w Zamościu współpraca polegająca na uczestnictwie przez studentów w obserwacji prowadzonych lekcji, organizacji wykładów dla szkół przez nauczycieli kierunków oraz organizacji wspólnych konkursów językowych.
3. Realizowana wspólnie z II Liceum Ogólnokształcącym w Zamościu współpraca polegająca na prowadzeniu klas językowych z patronatem Akademii Zamojskiej, wspólnych kursów i zajęć praktycznych w szkole prowadzonych przez studentów.
4. Realizowana wspólnie z Dwujęzyczną Szkołą Podstawową Smart School współpraca polegająca na obserwacji przez studentów lekcji z wykorzystaniem metody phonics w nauczaniu wymowy angielskiej.

Należy jednak stwierdzić, że istnieje dalsze pole do poszerzenia rodzajów form współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, takie jak współpraca w procesie dyplomowania czy współpraca w zakresie wdrożeń.

Uczelnia prowadzi na ocenianym kierunku przeglądy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym głównie w sposób nieformalny, poprzez rozmowy z przedstawicielami instytucji, obejmują one kwestie określone w standardzie kształcenia. Brak jest sformalizowanej formy przeglądu współpracy.

Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione w uchwale nr 184/2023 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 23 marca 2023 r. w sprawie oceny programowej na kierunku filologia prowadzonego w Akademii Zamojskiej na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym, która poprzedziła bieżącą ocenę (*jeśli dotyczy*)

Nie dotyczy.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Prowadzona jest współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami, w konstruowaniu programu studiów, jego realizacji oraz doskonaleniu.

Relacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów i wpływ tego otoczenia na program i jego realizację podlegają systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Sformułowane poniżej rekomendacje dotyczące zdiagnozowanych uchybień nie mają wpływu na ogólną pozytywną ocenę spełniania kryterium

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Rekomendacje

1. Rekomenduje się formalne wdrożenie cyklicznych konsultacji z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego w zakresie programu studiów na kierunku.
2. Rekomenduje się podjęcie działań ukierunkowanych na zwiększenia rodzajów form współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym.
3. Rekomenduje się wdrożenie okresowych przeglądów prowadzonej na ocenianym kierunku współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

Zalecenia

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

W Akademii Zamojskiej zostały stworzone dla kierunku warunki do rozwijania umiędzynarodowienia, co w odniesieniu do ocenianego kierunku powiązane jest przede wszystkim z prowadzeniem wymiany w ramach programu Erasmus + oraz wymian bilateralnych między Uczelnią a kilkunastoma uczelniami zagranicznymi. Programy współpracy dotyczą tak studentów, jak i nauczycieli akademickich, obejmuje wymianę dydaktyczną, ale i związaną z praktykami, prowadzeniem wspólnych aktywności badawczych oraz udziału w konferencjach i innych wydarzeniach o charakterze naukowym.

W ocenianym okresie z udziału w mobilności akademickiej w ramach programu Erasmus+ skorzystało dwóch nauczycieli akademickich, co należy ocenić jako aktywność dostrzegalną, ale niewielką.

W mobilności na kierunku wzięło udział pięcioro studentów (wyjazdy do Grecji i Hiszpanii; mobilność powiązana z realizacją praktyk, krótkotrwała). Wyraźnie dostrzegalne jest zmniejszenie aktywności w obszarze umiędzynarodowienia w ocenianym okresie.

Uczelnia wprowadziła dla kierunku realizację krótkich projektów (BIP), łączących studentów z macierzystej uczelni z reprezentantami uczelni rumuńskich i greckich (tematyka: work life balance, przemiany kulturowe, edukacja międzykulturowa). Uczelnia dla kierunku kontynuuje współpracę z Uniwersytetem w Padwie, zmiany koncepcji kształcenia nie wpłynęły na dobór nowych instytucji współpracy zagranicznej.

W Uczelni dla kierunku szczególnie intensywnie przejawia się zainteresowanie i współpraca z obszarem irlandzkim (kultury, polityki, życia społecznego, zainteresowania życiem akademickim, tu: współpraca instytucjonalna z instytucjami dyplomatycznymi). Nadal jednak w Uczelni nie funkcjonuje odpowiednio dostosowany do specyfiki kierunku dobór interesariuszy zewnętrznych - uczelni o charakterze przede wszystkim dydaktycznym, nastawionych na kształcenie glottodydaktyczne czy powiązane z dyscypliną językoznawstwo. Główne obszary to mimo korekt w programie oraz zespole prowadzącym kształcenie na kierunku – literaturoznawstwo (historia literatury anglojęzycznego obszaru kulturowego) oraz realio- i kulturoznawstwo.

Uczelnia dysponuje systematycznie ewaluowaną i aktualizowaną bazą podpisanych umów o współpracy w ramach programu Erasmus +. Dzięki rozwojowi tej współpracy zarówno studenci, jak i pracownicy uczestniczą w mobilności międzyuczelnianej, która jest dobrze zaadresowana co do zróżnicowania uczelni, niemniej wymaga dostosowania co do prowadzonych badań i kręgów zainteresowań profesjonalnych jednostek przyjmujących. W uczelni brak systemowego podejścia do rozwijania umiędzynarodowienia na kierunku, w tym doboru odpowiednich uczelni, nawiązywania współpracy o charakterze instytucjonalnym i powiązanych merytorycznie z kierunkiem.

Studenci są informowani o możliwości ubiegania się o udział w programach mobilnościowych w sposób odpowiedni.

Okresowe przeglądy umiędzynarodowienia kształcenia obejmujące ocenę skali, zasięgu i aktywności międzynarodowej kadry i studentów nie są prowadzone w sposób całościowy i systematyczny. Rekomenduje się wprowadzenie systemowych rozwiązań w zakresie monitorowania potrzeb, potencjału i jakości współpracy międzynarodowej.

Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione w uchwale nr 184/2023 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 23 marca 2023 r. w sprawie oceny programowej na kierunku filologia prowadzonego w Akademii Zamojskiej na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Zostały stworzone warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia na kierunku, które nie są jednak w pełni zgodne z przyjętą nową koncepcją kształcenia i tylko częściowo sprzyjają rozwojowi mobilności wirtualnej oraz klasycznej. Międzynarodowa mobilność tak studentów, jak i nauczycieli akademickich jest przez uczelnię wspierana informacyjnie i organizacyjnie. Jest jednak nadal częściowo rozwijana w sposób niesystemowy i w zbyt dużym stopniu odnosi się do prywatnych kontaktów i relacji poszczególnych osób.

Umiędzynarodowienie kształcenia zostaje poddane działaniom przeglądowym, które obejmują skalę, zakres i zasięg tej aktywności. W ocenie stanu faktycznego została sformułowana rekomendacja dotycząca zdiagnozowanego w tym zakresie uchybienia. Propozycja oceny kryterium spełnione częściowo wynika z nieprawidłowości polegającej na tym, że oferta i koncepcja miejsc wymiany akademickiej nie została powiązana z wprowadzaną zmienioną koncepcją kształcenia.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Rekomendacje

1. Rekomenduje się wprowadzenie systemowych rozwiązań w zakresie monitorowania potrzeb, potencjału i jakości współpracy międzynarodowej w odniesieniu do kierunku.

Zalecenia

1. Zaleca się skorelowanie oferty współprac międzynarodowych ze zmieniającą się koncepcją kształcenia na kierunku.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Uczelnia zapewnia studentom ocenianego kierunku wszechstronne i kompleksowe wsparcie zarówno w procesie uczenia się, jak i w rozwoju naukowym, społecznym, zawodowym i osobistym. Dedykowane wsparcie jest oferowane przez wykwalifikowanych nauczycieli akademickich i pracowników administracyjnych, którzy nieustannie podnoszą swoje kompetencje, dostosowując się do zmieniających się potrzeb różnych grup studentów.

Mając na uwadze szczególne potrzeby osób z niepełnosprawnościami, Uczelnia poprzez Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych oraz Pełnomocnika ds. Osób Niepełnosprawnych oferuje szereg form wsparcia, w celu przeciwdziałania wykluczeniu tej grupy w środowisku akademickim, a także wyrównania szans. Uczelnia wspiera osoby ze szczególnymi potrzebami poprzez: dedykowany Fundusz wsparcia osób niepełnosprawnych, zakup sprzętu umożliwiającego pełny udział w procesie dydaktycznym z przeznaczeniem do wypożyczenia studentom niepełnosprawnym, zakup urządzeń specjalistycznych i oprogramowania komputerowego wspomagających proces dydaktyczny dla osób z niepełnosprawnościami, zakup specjalistycznej literatury z dostosowaniami, pokrycie kosztów transportu studentów między obiektami Uczelni oraz z i do Uczelni z miejsca zamieszkania studenta oraz dedykowane wsparcie asystenta dydaktycznego. Dodatkowo, w regulaminie studiów zawartych

jest szereg rozwiązań związanych z organizacją dydaktyki dla osób z niepełnosprawnością, celem ułatwienia im procesu uczenia się oraz wieloaspektowego rozwoju. Takimi rozwiązaniami są np. Indywidualna Organizacja Studiów (o którą mogą wnioskować nie tylko studenci z orzeczeniem o niepełnosprawności, ale także studenci z przewlekłymi problemami zdrowotnymi; natomiast studentom posiadającym orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności zgoda na IOS może być udzielona na cały okres studiów), korzystanie z zasobów bibliotecznych na preferencyjnych zasadach, dostęp do miejsc parkingowych na terenie Uczelni, korzystanie z dodatkowych urządzeń dostosowanych do indywidualnych potrzeb, możliwość zakwaterowania w domu studenckim w pokoju przystosowanym do rodzaju i stopnia niepełnosprawności.

Przy Uczelni działają jednostki, do których zadań należy: wspieranie studentów w różnych aspektach ich aktywności związanej z Uczelnią, rozwijanie umiejętności i kompetencji społecznych studentów, doradztwo zawodowe i doradztwo w sprawach przedsiębiorczości, konsultacje psychologiczne a także współpraca z samorządem studenckim w celu diagnozowania potrzeb studentów. Wszystkie formy wsparcia (za wyjątkiem zakwaterowania w domu studenckim) są udzielane potrzebującym studentom nieodpłatnie. Wsparcie psychologiczne jest prowadzone przy pomocy wykwalifikowanej kadry. Rozmowy z psychologiem odbywają się w budynku uczelni, w Uczelnianym Punkcie Pomocy Psychologicznej, 2 dni w tygodniu w wyznaczonych godzinach, a także w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym ds. Uzależnień Zamojskiego Stowarzyszenia Ochrony Zdrowia Psychicznego, w ramach współpracy z uczelnią. Studenci mogą z nich skorzystać po wcześniejszym umówieniu się, a także bezpośrednio w przypadku nagłych sytuacji. Dane kontaktowe, takie jak adres e-mail oraz numery telefonów są udostępnione na stronie internetowej Uczelni w zakładce pomoc psychologiczna.

Indywidualna organizacja studiów (IOS), dzięki której studenci mają możliwość indywidualnego doboru metod i form kształcenia, z mocy prawa przyznawana jest studentce w ciąży lub studentom wychowującym dzieci w wieku do 5 lat. Dodatkowo, według regulaminu studiów, o możliwość IOS mogą wnioskować również wspomniani wcześniej studenci z niepełnosprawnością lub przewlekłymi problemami zdrowotnymi, a także studentów studiujących na więcej niż jednym kierunku studiów, odbywających część studiów poza Uczelnią, a także w innych szczególnie uzasadnionych przypadkach (po uprzednim ich udokumentowaniu). IOS jest przyznawany na okres danego semestru.

Dodatkowo, studenci mają możliwość ustalenia indywidualnych terminów zaliczeń oraz egzaminów, a także realizację innej formy zajęć z wychowania fizycznego. Wszystkie podjęte ustalenia znajdują się w karcie indywidualnej organizacji studiów.

Dodatkowo, Uczelnia oferuje wsparcie w formie zakwaterowania w domu studenckim uczelni. Podczas spotkań organizacyjno-informacyjnych dla nowoprzyjętych studentów, studenci ocenianego kierunku są informowani o oferowanym wsparciu na poziomie Uczelni oraz zapoznawani z pełnomocnikami rektora, których zadaniem jest pomoc merytoryczna osobom dotkniętym zdarzeniem naruszającym ich bezpieczeństwo.

Uczelnia oferuje zróżnicowane formy merytorycznego, materialnego i organizacyjnego wsparcia studentów w procesie uczenia się. Regulamin studiów przewiduje odpowiednie rozwiązania w zakresie studiowania, takie jak np. wspomniana wcześniej indywidualna organizacja studiów czy też zmiana formy studiów.

Studenci mogą konsultować aspekty związane ze swoim procesem uczenia się z nauczycielami akademickimi. W związku z tym odbywają się dyżury w różnym wymiarze czasowym, w formie stacjonarnej w budynku uczelni lub za pomocą platformy MS Teams. Terminy konsultacji znajdują się na stronie internetowej Uczelni, w zakładce Wydział Nauk Społecznych i Humanistycznych.

Proces uczenia się studentów na ocenianym kierunku jest wspierany poprzez poradniki i instrukcje zamieszczane na stronach Uczelni. Dotyczą one m.in. rejestrowania prac w systemie APD, procesu dyplomowania, możliwości udziału w wymianie międzynarodowej (program Erasmus+), a także informacji o praktykach, stażach czy ofertach pracy dla studentów. Dodatkowo, każdy student ma możliwość skorzystania z pakietu Microsoft 365 (MS Word, MS Excel, MS Powerpoint, MS OneNote, Outlook oraz OneDrive). Studenci mogą również korzystać z komputerów w miejscach udostępnionych na Uczelni.

Uczelnia zapewnia studentom wsparcie w zakresie krajowej i zagranicznej mobilności. Osoby zainteresowane mogą podjąć naukę w uczelniach partnerskich w ramach programu Erasmus+, a także w ramach programu wyjechać na praktyki zawodowe. Za wsparcie w tym zakresie odpowiada Biuro Współpracy z Zagranicą, a w szczególności Sekcja Obsługi Programu Erasmus+.

Studenci są wspierani w szeroko pojętej działalności naukowej na Uczelni. Świadczy o tym m.in. funkcjonowanie Koła Naukowego Anglistów. Działalność koła oraz organizowane przez nie wydarzenia są otwarte dla wszystkich studentów kierunku filologia. Członkowie koła oraz wszyscy zainteresowani studenci ocenianego kierunku mają możliwość publikacji swoich badań, organizują różnego rodzaju spotkania, wystawy i warsztaty oraz spotkania z zapraszającymi gośćmi. Koło naukowe może liczyć na wsparcie opiekuna, władz dziekańskich oraz pracowników naukowych Uczelni w uzyskiwaniu finansowania na swoją działalność. Należy zwrócić szczególną uwagę, że działalność Koła Naukowego to działalność kulturalna i artystyczna, niemająca wymiernych efektów w rozwoju naukowym studentów kierunku filologia, a wsparcie opiekuna naukowego nie przynosi efektów co do rozwoju naukowego studentów. Organizowane przez studentów wydarzenia są w dużej mierze finansowane przez nich samych, zatem rekomenduje się ewaluację systemu rozdziału środków w ramach otrzymywanej subwencji na działalność studencką.

Uczelnia przewiduje również rozwiązania wsparcia aktywności związanych z rozwojem społecznym, wejściem na rynek pracy oraz wsparciem zawodowym. W ramach wspomnianych wcześniej jednostek, przy uczelni działa Sekcja Praktyk Studenckich i Biura Karier. W ramach Sekcji, studenci mogą liczyć na wsparcie w zakresie otrzymania informacji o lokalnym rynku pracy i możliwościach podnoszenia kwalifikacji, organizowane są szkolenia i warsztaty, a także gromadzone i udostępniane są oferty pracy, staży i praktyk. Studenci kierunku filologia odbywają praktyki w szkołach podstawowych i szkołach językowych. Należy jednak zwrócić szczególną uwagę, że żadna z ofert proponowana przez Sekcję Praktyk Studenckich i Biura Karier nie odpowiada kompetencjom uzyskiwanym w ramach kierunku filologia, a oferty są przygotowane dla studentów innych kierunków. Ani jedna z udostępnionych ofert praktyk, staży czy pracy nie jest przeznaczona dla studentów ocenianego kierunku. Biorąc pod uwagę praktyczny profil kierunku, uznaje się brak wsparcia dla studentów w tym aspekcie.

Studenci ocenianego kierunku są wspierani w zakresie aktywności sportowej. Przy Uczelni funkcjonuje Towarzystwo strzeleckie, Legia Akademicka oraz Klub Uczelniany Akademickiego Związku

Sportowego Akademii Zamojskiej. Aktywność sportowa jest odpowiednio punktowana przy wnioskowaniu o stypendium rektora. Nie jest jednak podstawą do uzyskania IOS. Studenci kierunku filologia są mogą otrzymać wsparcie od kadry naukowo-dydaktycznej w prowadzeniu działalności naukowej i publikowaniu jej wyników. Członkowie koła naukowego oraz inni zainteresowani studenci, przy wsparciu opiekunów, mają teoretyczną możliwość publikowania wyników swoich badań oraz przygotowania publikacji. Należy zwrócić uwagę, że studenci ocenianego kierunku nie publikują oraz nie prowadzą własnych badań. Dodatkowo, należy uzupełnić Regulamin Egzaminu Dyplomowego o termin oraz tryb przekazywania recenzji do wiadomości studentów.

W zakresie pomocy socjalnej studenci wizytowanego kierunku mogą korzystać z systemu stypendiów socjalnych i zapomóg, stypendiów specjalnych dla osób z orzeczoną niepełnosprawnością, stypendiów rektora dla najlepszych studentów oraz stypendiów ministra za wybitne osiągnięcia, a także inne stypendia w ramach własnego funduszu stypendialnego Uczelni. Uczelnia dysponuje także domem studenckim, który oferuje zakwaterowanie studentom potrzebującym.

Uczelnia oferuje także ubezpieczenia OC i od następstw nieszczęśliwych wypadków. W sytuacjach konfliktowych wsparciem dla studentów służą Dział Kształcenia, Akademickie Centrum Edukacji oraz wspomniany wcześniej Punkt Pomocy Psychologicznej, a także inni pełnomocnicy, którzy występują w roli mediatora w sporach, doradzają w zakresie pomocy materialnej dla studentów oraz edukują ich z zakresu ich praw i obowiązków. Uczelnia informuje o systemie wsparcia, w tym wzorach wszystkich niezbędnych pism, podań oraz formularzy wraz z instrukcjami ich wypełnienia, w stosownych zakładkach na stronach internetowych.

Na Uczelni funkcjonuje system skarg i wniosków. Wnioski, postulaty i zastrzeżenia są przekazywane w formie pisemnej lub ustnej. Studenci ocenianego kierunku mogą je przekazywać ścieżką formalną przez Samorząd Studencki, poprzez starostę lub bezpośrednio do opiekuna roku. Po każdym semestrze studiów prowadzona jest ankieta ewaluacyjna, zbierająca opinie studentów na temat zajęć, w których uczestniczyli. Po zebraniu odpowiedzi studenci są informowani o wynikach ankiet, a zbiorcze wyniki oraz sprawozdania dostępne są także na stronie internetowej. Ponadto, studenci będący przedstawicielami w kolegialnych organach Uczelni mogą współuczestniczyć w podejmowaniu różnych decyzji oraz bezpośrednio składać skargi i wnioski społeczności studenckiej.

Na Uczelni prowadzone są szerokie działania informacyjne i edukacyjne dotyczące bezpieczeństwa studentów, przeciwdziałania dyskryminacji i przemocy, zasad reagowania w przypadku zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, dyskryminacji i przemocy wobec studentów, jak również udzielana pomoc jej ofiarom. Studenci w sytuacjach stanowiących naruszenie lub zagrożenie bezpieczeństwa mogą zgłosić się do Rektora, Prorektora ds. kształcenia, Działu Kształcenia, a także skorzystać ze wspomnianej wcześniej pomocy psychologicznej.

Uczelnia zapewnia odpowiednie działania Samorządu Studenckiego. Zarówno w aspekcie finansowania, jak i organizacyjnym, pomoc władz pozostaje na odpowiednim poziomie i pozwala w sposób efektywny funkcjonować przedstawicielom studenckim. Członkowie organów Samorządu Studenckiego regularnie współpracują z władzami Wydziału Nauk Społecznych i Humanistycznych, a także dyrekcją Instytutu Filologii. Studentom ocenianego kierunku studiów stwarza się warunki do zaangażowania w działalność kół naukowych i innych organizacji studenckich, także tych pozauczelnianych (w tym sportowych). Zainteresowane osoby otrzymują wsparcie merytoryczne

poprzez przypisanie odpowiednich nauczycieli akademickich/pracowników Uczelni do opieki nad daną organizacją. Co zostało napisane wcześniej, Uczelnia w niewystarczający sposób wspiera organizacyjnie działalność Koła Naukowego Anglistów, w szczególności poprzez dofinansowywanie projektów, a także nadawania odpowiedniego kierunku działalności koła. Studenci ocenianego kierunku chętnie podejmują się realizacji własnych inicjatyw, dlatego uczestniczą w bieżącej wymianie informacji i wspólnym podejmowaniu decyzji za pośrednictwem platformy uczelni.

Uczelnia nie monitoruje systemu wsparcia oraz motywowania studentów, ale monitoruje ocenę kadry wspierającej proces kształcenia. Monitoring realizowany jest przez Uczelnianą Komisję ds. Oceny Jakości Kształcenia. Po każdym semestrze odbywa się weryfikacja efektów uczenia się wybranych przedmiotów. Ponadto, na podstawie informacji otrzymywanych od studentów i prowadzących zajęcia podejmowane są decyzje o wdrożeniu zmian czy nowych rozwiązaniach w zakresie wsparcia studentów. Ocena systemu wsparcia i motywowania studentów dokonywana jest również za pośrednictwem anonimowych ankiet studenckich oraz hospitacji zajęć dydaktycznych. Studenckie oceny mają niewystarczające przełożenie w procesie ciągłego doskonalenia metod pracy przez nauczycieli akademickich. Ocena wsparcia studentów, pracowników administracyjnych i dziekanatów odbywa się raz w roku, za pośrednictwem anonimowych ankiet, których wyniki nie są publikowane na stronach internetowych Uczelni. Podejmowane działania nie przynoszą wymiernych efektów, zatem ocenia się system monitorowania systemu wsparcia i motywowania studentów negatywnie.

Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione w uchwale nr 184/2023 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 23 marca 2023 r. w sprawie oceny programowej na kierunku filologia prowadzonego w Akademii Zamojskiej na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

System opieki i wsparcia określa się jako niekompleksowy, nieodnoszący się do wszystkich istotnych z perspektywy studenta aspektów. Podejmowane przez Uczelnię działania można uznać za wszechstronne oraz zorientowane na studenta, jednak dedykowane wsparcie w niewystarczającym stopniu odpowiada potrzebom studentów. Proces kształcenia jest odpowiednio wspierany poprzez obsługę administracyjną oraz pełnomocników rektora. Uczelnia motywuje i wspiera studentów wybitnych za pośrednictwem stypendium, jednak brakuje innych działań przynoszących im wymierne naukowe korzyści. Mając na uwadze praktyczny profil kierunku, działania prowadzące do wsparcia studentów w wejściu na rynek pracy są niewystarczające. Sprawnie działa system skarg, prośb i zażaleń, w którym uczestniczą władze Instytutu oraz samorząd studencki. Wszelkie rodzaje wsparcia i działalności Uczelni dostosowane są również do różnych grup studentów, w szczególności do osób z niepełnosprawnościami. Uczelnia nie monitoruje i nie ewaluje systemu wsparcia oferowanego studentom na kierunku filologia. Propozycja oceny spełnione częściowo, wynika z niewystarczającego wsparcia dla studentów wybitnych i chcących rozwijać swoje naukowe umiejętności, braku ofert staży/praktyk/pracy przeznaczonych dla studentów ocenianego kierunku oraz braku monitorowania

i ewaluacji systemu wsparcia studentów. Pozostałe uchybienia nie wpływają na ostateczną ocenę kryterium.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Rekomendacje

1. Rekomenduje się zmianę i doprecyzowanie systemu rozdzielania środków finansowych przeznaczonych przez Uczelnię na sprawy studenckie, tak aby członkowie Koła Naukowego Anglistów nie musieli organizować wydarzeń z prywatnych środków finansowych.
2. Rekomenduje się uzupełnienie Regulaminu Egzaminu Dyplomowego o termin oraz tryb przekazywania recenzji do wiadomości studentów.

Zalecenia

1. Zaleca się poszerzenie oferty staży i praktyk oferowanych przez Sekcję Praktyk Studenckich i Biura Karier, tak aby odpowiadała ona potrzebom studentów kierunku filologia.
2. Zaleca się wprowadzenie systemu monitorującego system wsparcia oraz motywowania studentów.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

Główną platformą przekazywania informacji w Akademii Zamojskiej jest strona internetowa Uczelni. Informacja o studiach jest dostępna publicznie zarówno na wspomnianej stronie internetowej Uczelni oraz w mediach społecznościowych. Nazwa kierunku na stronie internetowej Uczelni „filologia w zakresie filologii angielskiej” wprowadza wszystkich interesariuszy w błąd - oficjalna nazwa kierunku brzmi „filologia”. Część strony internetowej Uczelni została przetłumaczona na j. angielski, lecz także tu stosowana jest nieprawidłowa nazwa kierunku – „English Studies”. Informacje o kierunku studiów zostały przedstawione w sposób gwarantujący łatwość zapoznania się z nimi, nie zawierając przy tym ograniczeń związanych z miejscem, czasem, używanym przez odbiorców sprzętem i oprogramowaniem. Strona internetowa Uczelni, a w szczególności podstrona dedykowana wsparciu osób z niepełnosprawnościami, dostosowana jest do potrzeb osób z niepełnosprawnością wzrokową. Istnieje możliwość powiększenia czcionki czy zmiany kontrastu dla osób z wadami wzroku. Dodatkowe treści Uczelnia zamieszcza na portalach społecznościowych. Strona i odpowiednie podstrony Uczelni zawierają szczegółowe informacje o studiach, relewantne z perspektywy studenckiej, potencjalnych kandydatów na studia oraz innych osób mogących wyrażać zainteresowanie kierunkiem i funkcjonowaniem całej jednostki. Wśród informacji powszechnie dostępnych znajdują się:

Lp.	Zapewnienie informacji na stronach internetowych	TAK/NIE
1.	Sylwetka absolwenta (cele kształcenia, w tym wskazanie obszarów	TAK

	zatrudnienia/branż zawodowych i możliwości dalszego kształcenia).	
2.	Przyznawane kwalifikacje i tytuły zawodowe	TAK
3.	Zasady rekrutacji	TAK
4.	Zasady potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza szkolnictwem wyższym	TAK
5.	Zasady uznawania efektów uczenia uzyskanych w szkolnictwie wyższym	TAK
6.	Aktualne programy studiów z efektami uczenia się	NIE
7.	Sylabusy	TAK
8.	Kompletność sylabusów	NIE
9.	Zasady przeprowadzania i zaliczania praktyk zawodowych	TAK
10.	Zasady dyplomowania (kryteria merytoryczne)	TAK, LECZ NIEKOMPLETNE
11.	Erasmus	TAK
12.	Most	NIE
13.	Informacje o wykładowcach (w tym godziny konsultacji i możliwości kontaktu)	TAK
14.	Tygodniowy rozkład zajęć / harmonogram zjazdów i rozkład zajęć	TAK
15.	Regulamin studiów	TAK
16.	Pomoc materialna i sprawy bytowe	TAK, LECZ NIEKOMPLETNE
17.	Informacje dla studentów z niepełnosprawnościami	TAK
18.	Biuro Karier	TAK
19.	Dane dotyczące losów zawodowych absolwentów	NIE
20.	Informacje dotyczące funkcjonowania systemu zapewnienia jakości kształcenia (w tym o wyniki ankietyzacji studentów).	NIE

Na stronie internetowej Uczelni brakuje programu studiów - dostępne są karty zajęć, lecz brakuje w nich informacji o prowadzących zajęcia. Program studiów znajduje się jedynie w Biuletynie Informacji Publicznej, lecz w formie zestawu dokumentów zamiast tekstu jednolitego. Szczególnie ważne z perspektywy studenckiej są sprawy bytowe oraz kwestie pomocy materialnej. Na stronie internetowej Uczelni brakuje informacji o terminach składania poszczególnych wniosków, stawek stypendiów oraz terminów ich wypłacania. Dodatkowo, co zostało również wspomniane w Regulaminie Egzaminu Dyplomowego brakuje informacji o terminach i trybie przekazywania recenzji studentom.

Treści zamieszczane na stronach www Uczelni są monitorowane na bieżąco. Uczelnia zamieściła oświadczenie dotyczące dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych, a oświadczenie w sprawie dostępności ma zastosowanie do strony internetowej Akademii Zamojskiej. Pracownicy poszczególnych działów oraz Dziekan Wydziału Nauk Społecznych i Humanistycznych odpowiadają za merytoryczną część przekazywanych do publikacji informacji, zarówno na stronie www Uczelni i podstronie Wydziału. Ocena publicznego dostępu do informacji dokonywana jest na bieżąco na podstawie opinii pracowników, lecz nie jest oceniana przez studentów oraz przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego. Dostęp do stron www jest możliwy także na aplikacji mobilnej. Za bezpieczeństwo stron www odpowiada dział informatyczny. Treści zamieszczają wyznaczeni pracownicy działu promocji, a za merytoryczną stronę prezentowanych treści odpowiadają pracownicy Wydziału.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Zapewniony jest publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej, zrozumiałej i zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o realizacji procesu nauczania i uczenia się na kierunku oraz o przyznawanych kwalifikacjach, warunkach przyjęcia na studia i możliwościach dalszego kształcenia.

Zakres przedmiotowy i jakość informacji o studiach podlegają systematycznym ocenom, które nie przynoszą pozytywnych efektów oraz w których nie uczestniczą studenci i inni odbiorcy informacji.

Relevantne z perspektywy studentów, kandydatów oraz innych osób zainteresowanych informacje o studiach pozostają powszechnie dostępne z uwzględnieniem możliwości swobodnego i nieskrępowanego dostępu do nich przez osoby wykazujące taką chęć. Informacja obejmuje prawie wszystkie wymagane przepisami elementy, z wyjątkiem poprawnej nazwy kierunku, programu studiów, kompletności sylabusów, kompletności informacji dotyczących pomocy materialnej i spraw bytowych. Z powodu tych braków, a także braku systemu monitorującego zakresu przedmiotowego i jakości informacji z uwzględnieniem studentów i przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego proponowana ocena kryterium to spełnione częściowo. Udostępnione są informacje dotyczące kształcenia prowadzonego z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, wsparcia merytorycznego i technicznego w tym zakresie oraz podstawowych wskaźników dotyczących skuteczności tego kształcenia. Pozostałe uchybienia nie wpływają negatywnie na ocenę kryterium.

Zalecenia dotyczące kryterium 9 wymienione w uchwale nr 184/2023 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 23 marca 2023 r. w sprawie oceny programowej na kierunku filologia prowadzonego w Akademii Zamojskiej na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym, która poprzedziła bieżącą ocenę (*jeśli dotyczy*)

Nie dotyczy.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Rekomendacje

1. Rekomenduje się dostosowanie strony internetowej do potrzeb interesariuszy nieposługujących się językiem polskim.

Zalecenia

1. Zaleca się stosowanie na stronie internetowej Uczelni właściwej nazwy kierunku studiów, zarówno w j. polskim, jak i angielskim.

2. Zaleca się zapewnienie dostępu do kompletnego programu studiów kierunku filologia na stronie internetowej uczelni;
3. Zaleca się uzupełnienie kart zajęć o aktualne informacje dotyczące obsady zajęć.
4. Zaleca się wprowadzenie systemu monitorowania aktualności i rzetelności udostępnianych informacji na stronie internetowej, ze szczególnym uwzględnieniem interesariuszy z grona studentów oraz przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

Nadzór merytoryczny, organizacyjny i administracyjny nad ocenianym kierunkiem jest powierzony dyrektorowi jednostki prowadzącej kształcenie. Nadzór nad jakością kształcenia i realizacją procedur w ramach polityki jakości w uczelni prowadzi odpowiedni zespół uczelniany, który w ostatnim czasie na nowo się ukonstytuował, formułując nowe koncepcje w zakresie polityki jakości i nowe procedury wspierania jakości kształcenia. Do zadań zespołu jakościowego na ocenianym kierunku, należy przede wszystkim wdrażanie wypracowanych na poziomie ogólnouczelnianym procedur, metod i narzędzi oceny jakości kształcenia, a także bieżące prace monitorujące w obszarze polityki jakości kształcenia. Kompetencje i zakresy odpowiedzialności poszczególnych osób i zespołów (tj. Uczelnianej Komisji ds. Jakości Kształcenia, Uczelnianej Komisji Programowej, Uczelnianej Komisji ds. Okresowej Oceny Nauczycieli Akademickich, zespołu programowego dla kierunku) w odniesieniu do ocenianego kierunku zostały określone w sposób przejrzysty.

Obszar innowacji dydaktycznych, osiągnięć nowoczesnej dydaktyki akademickiej, współczesna technologia informacyjno-komunikacyjna, w tym narzędzia i techniki kształcenia na odległość nie są odpowiednio uwzględniane w projektowaniu programu studiów.

Zatwierdzanie, zmiany oraz wycofanie programu studiów dokonywane jest w sposób formalny w oparciu o przyjętą w uczelni procedurę tworzenia i doskonalenia programu studiów. Przyjęcie na studia odbywa się właściwie tj. w oparciu o formalnie przyjęte coroczne uchwały senatu dotyczące zasad rekrutacji, warunków i kryteriów przyjęć.

W ramach okresowych przeglądów programu studiów dokonuje się oceny: systemu ECTS, wymiaru godzin poszczególnych zajęć i grup zajęć, sekwencji grup zajęć, zgodności treści kształcenia z zakładanymi efektami uczenia się, aktualnym stanem wiedzy i jej zastosowaniem w dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek. Weryfikuje się i ocenia zgodność form zajęć, metod dydaktycznych z odpowiednio dobranymi efektami dla kierunku. Podobnie rzecz ma się z weryfikacją sylabusów zajęć, elementami w nich weryfikowanymi i podlegającymi aktualizacji. Zdiagnozowane w kryteriach 1-3 nieprawidłowości dotyczące koncepcji kształcenia, relacji pomiędzy dyscyplinami, do których przyporządkowany jest kierunek, trafności i aktualności dokumentacji i funkcjonujących w niej zapisów, poprawności doboru treści, metod dydaktycznych, metod weryfikacji efektów uczenia się, a także koncepcji dyplomowania na kierunku świadczą o tym, że koncepcja uczelnianej polityki jakości kształcenia nie w pełni została wdrożona w odniesieniu do ocenianego kierunku.

Mimo częściowego funkcjonowania w odniesieniu do kierunku uczelnianego systemu zapewniania jakości kształcenia, liczne obszary pozostają wciąż poza całościową, trafną, skuteczną i właściwie dobraną weryfikacją pro jakościową. Dotyczy to uchybień wskazanych w ocenie stanu faktycznego w kryteriach 1-3, a także w kryterium 4 w odniesieniu do części kadry, w kryterium 6, 7, 8 i 9.

Ocena programu studiów w odniesieniu do relacji z otoczeniem społeczno-gospodarczym nadal nie jest w sposób odpowiedni monitorowana, do czego brakuje w uczelni systemowych rozwiązań.

Na kierunku został zapewniony wpływ studentów na doskonalenie programu studiów. Studenci biorą udział w pracach odpowiednich gremiów kierunkowych oraz uczelnianych. Podobnie zakres wpływu nauczycieli akademickich na koncepcję kształcenia i program studiów jest odpowiedni.

Udział reprezentantów otoczenia społeczno-gospodarczego jest nadal niewystarczający i skupiony przede wszystkim na obszarze realizacji praktyk zawodowych.

Jakość kształcenia na kierunku podlega cyklicznym ocenom Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Poprzednia ocena kierunku miała miejsce w roku 2022, a w podjętej przez Prezydium PKA Uchwale nr 184/2023 z dnia 23 marca 2023 r. stwierdzono, że w proces kształcenia na ocenianym kierunku nie w pełni umożliwia studentom osiągnięcie założonych efektów uczenia się. Błędy i niezgodności stwierdzono w odniesieniu do kryteriów: 1, 2, 3, 4, 5 i 10.

Wyniki cyklicznych ocen instytucji zewnętrznych są wykorzystywane w doskonaleniu jakości kształcenia na kierunku. Zdiagnozowane podczas obecnej oceny programowej uchybienia i błędy dotyczą nowych obszarów lub wynikają z przyjęcia przez Uczelnię - w ramach prowadzonych działań naprawczych - takich kroków, których skuteczność jest odroczone w czasie.

Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione w uchwale nr 184/2023 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 23 marca 2023 r. w sprawie oceny programowej na kierunku filologia prowadzonego w Akademii Zamojskiej na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia	Ocena realizacji zalecenia (zalecenie zrealizowane / zalecenie niezrealizowane)
1.	Zaleca się pełne i efektywne wdrożenie na kierunku zasad uczelnianego systemu zapewniania jakości kształcenia implikujące wprowadzenie skutecznych działań naprawczych w odniesieniu do programu studiów i jego realizacji	Uczelnia przyjęła nową koncepcję działania uczelnianego systemu zapewniania jakości kształcenia, zdefiniowała i wdraża wewnętrzny system polityki jakości na poszczególnych kierunkach, w tym na kierunku ocenianym.	Zalecenie zrealizowane

2.	Zaleca się podjąć działania naprawcze zapobiegające występowaniu nieprawidłowości, które stały się podstawą do sformułowania powyższych zaleceń	Usunięto wskazane nieprawidłowości	Zalecenie zrealizowane
----	---	------------------------------------	------------------------

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Zostały formalnie przyjęte i są stosowane zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów oraz prowadzone są oceny programu studiów, jednak nie zawsze są one oparte o wyniki analiz wiarygodnych i trafnie dobranych dla kierunku danych. W ocenach tych biorą udział studenci oraz kadra nauczycieli akademickich, a tylko częściowo reprezentanci otoczenia społeczno-gospodarczego.

Wyniki cyklicznych ocen prowadzonych przez Polską Komisję Akredytacyjną są przez uczelnię brane pod uwagę, a formułowane zalecenia wdrażane. Skutkuje to istotnymi zmianami na kierunku. Zdiagnozowane podczas oceny stanu faktycznego w tej ocenie programowej uchybienia i błędy stają się podstawą do obniżenia oceny kryterium 10 do oceny kryterium spełnione częściowo.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Rekomendacje

Zalecenia

1. Zaleca się przeprowadzenie pełnych i systemowych działań naprawczych, uwzględniających rolę wszystkich grup interesariuszy kierunku, realizację sformułowanych zaleceń i wdrożenie uczelnianego systemu zapewniania jakości kształcenia.

